

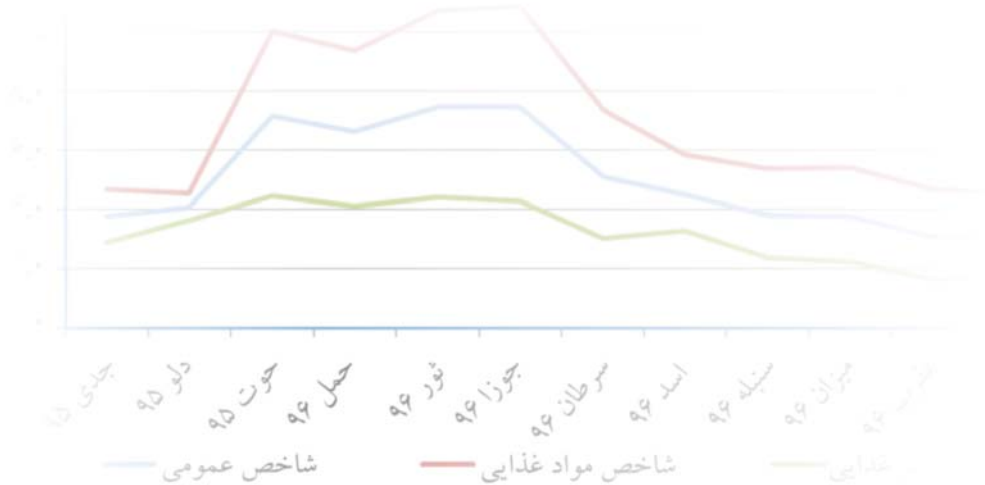

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

دولسم کال، یوسلو اته دېرشمه مېشه د ۱۳۹۷ د لیندۍ میاشت

د پیسو نړیوال صندوق په څلورم پړاو ارزونه کې د افغانستان له
مالي او اقتصادي اصلاحاتو هر کلی وکړ

افغانی، زموږ د ویاړ،
اقتدار او ملي هویت نښه ده!

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور، داکتر جهانتاب ولیزار و اقبال صافی

سردبیر: شفیق الله بارز

مدیر مسئول: یما عقیف

گزارشگر: عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسئول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت عمومی دفتر ریاست، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.dab.gov.af

شماره ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې ګڼې مطالب

راه لاجورد؛ مسیر مطمئن برای تجارت و ترانزیت اموال

د پیسو نړیوال صندوق په څلورم پړاو ارزونه کې د افغانستان له ...

نرخ مبادله افغانی، گفتمان د افغانستان بانک با جامعه اکادمیک ...

"د استازې له لارې بانکدارۍ" په اړه لمړنۍ مشورتې غونډه...

شبکه های اجتماعی وسایل بهتر ارتباط بین بانکها و مشتریان

نقش تکنالوژی معلوماتی در ارائه خدمات بانکی

د افغانیو کارول په ورځنیو معاملو کې د ملي اقتصاد د پیاوړتیا ...

انرژی آفتابی و بادی؛ بهترین گزینه تولید برق برای کشورهای فقیر

هڅه وکړو تر څو ټولنیز ژوند زموږ د مالی ناخوالو سبب نه شی

د افغانستان بانک عملیاتی کړنو ته ځغلنده کتنه

راه لاجورد و اهمیت آن برای اقتصاد افغانستان

گمرک الکترونیک و تأثیرات مثبت آن بر تجارت

مختصری به اقتصاد جهان و افغانستان

استفاده از صنایع داخلی، بهبود اقتصاد کشور را به همراه دارد

مطالعه بازار؛ تأسیس و بهبود تجارت

کرنیزه وده اقتصادي پیاوړتیا رامنځته کوي

مختصری بر نقش مدیریت زمان در پیشبرد امور

چگونگی حمایت از مستهلکین

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسئولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد.

استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

راه لاجورد؛ مسیر مطمئن برای تجارت و ترانزیت اموال

راه تجارتي و ترانزيتي لاجورد كه توليدات داخلی کشور را به آسیای میانه و از آن طریق به اروپا میرساند، مسیر مطمئن برای رونق تجارت بخصوص صادرات کشور محسوب میشود.

دولت جمهوری اسلامی افغانستان برای کاهش از وابستگی بنادر کشورهای همسایه و دسترسی به بنادر دیگر جهت افزایش صادرات و همچنان ترانزیت اموال از هیچ نوع سعی و تلاش دریغ نکرده است. تلاش های افغانستان در قسمت ایجاد راه های تجارتي و ترانزيتي جهت رونق تجارت بخصوص صادرات محصولات و توليدات کشور به سایر نقاط جهان بی نتیجه نمانده و به دستاوردهای در این زمینه نایل شده است كه میتوان نمونه های آنرا ایجاد دهلیز های هوایی با سایر کشور ها و راه یافتن به بندر چابهار و راه لاجورد عنوان کرد.

ورود موترهای افغانستان بدون موانع گمرکی به کشورهای عضو راه لاجورد، تجارت، ترانزیت و ترانسپورت دوجانبه و چند جانبه میان کشورهای عضو، امکان دسترسی بیشتر افغانستان به بحر و ایجاد سهولت برای کارگوهای افغانستان از جمله فواید این راه می باشد.

راه یابی به چنین مسیر ها برای افغانستان محاط به خشکه یک امر ضروری بشمار میرود تا بتواند محصولات و کالا های تجارتي خود را از یکجا به جای دیگر صادر و برعکس اموال مورد نیاز خود را از آنجا بدست بیاورد. احیای راه لاجورد نه تنها باعث سهولت در تجارت بخصوص صادرات کشور به سایر کشور ها می شود، بلکه زمینه را برای ترانزیت اموال و کالاهای تجاری از جنوب آسیا به اروپا و برعکس نیز فراهم می نماید.

افزایش توليدات و محصولات داخلی در پی ایجاد راه لاجورد بدون شك منتج به افزایش صادرات می گردد و نه تنها اینکه در رشد تولید ناخالص داخلی سهم ارزنده ایفاء می کند، بلکه در قسمت ارزآوری به کشور نیز مؤثر واقع شده و زمینه سرمایه گذاری، اشتغال و رشد اقتصادی کشور را بیشتر از پیش فراهم خواهد کرد. □

د پیسو نړیوال صندوق په څلورم پړاو ارزونه کې د افغانستان له مالي او اقتصادي اصلاحاتو هر کلی وکړ

د ۱۳۹۷ کال د لیندۍ ۱۹ مه - د افغانستان بانک او د مالي وزارت ترمنځ د حکومت د رسنیو په مرکز کې د پیسو نړیوال صندوق (IMF) له خوا د افغانستان د مالي او اقتصادي اصلاحاتو څلورم پړاو ارزونې د پایلو په اړه کله خبرې کنفرانس جوړ شو.

د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق د خبرې غونډې په ترڅ کې وویل چې د هېواد په اوسنیو حالاتو کې د اقتصادي ثبات ساتنه، په ټیټه کچه د تورم ساتنه، د اسعارو د زیرمې ډیریدل او د هېواد مالي نظام د ټینګښت له هڅو څخه د پیسو نړیوال صندوق تائیدول، د افغان حکومت لپاره یوه ستره بریا ګڼل کیږي.

ښاغلي خلیل صدیق زیاته کړه چې د پیسو نړیوال صندوق د راپور له مخې د سیمه ایزو هېوادونو پولې ارزښت له کمیدو سره سره د افغانۍ پیسو ارزښت د ۲۰۱۸ تر اکتوبر میاشت کابو ۹ سلنه کمښت موندلی او د سیمې هېوادونو په پرتله تر ټولو لږ کمښت دی چې د ګاونډیو هېوادونو په پرتله د افغانستان د ټیټ تورم ښودنه کوي.

دغه راز د مالي وزیر ښاغلي ډاکټر محمد همایون قیومي هم د پیسو نړیوال صندوق له ارزښت څخه په بریالیتوب وتلو ته په

شاخصونه شامل دي. همدا ډول په دې ارزونه کې هغه ژمنې چې د افغانستان دولت د مالي سکتورونو د اصلاحاتو، ښې حکومتوالۍ، له اداري فساد سره د مبارزې، د عوایدو په راټولولو، له مالي جرایمو سره مبارزه، د پیسو وینځلو د پروسې څخه مخنیوی، د ملي بودیجې روڼ لګښت، د خصوصي سکتور د پیاوړتیا، اقتصادي ودې او کار موندنې په اړه له نړیوالو په ځانګړي توګه د پیسو نړیوال صندوق سره کړې وې، تر څیرنې او پلټنې لاندې ونيول شوې.

یاده ارزونه هم د پیسو نړیوال صندوق د اجرائیوي بورډ له خوا تائید شوه او د پیسو نړیوال صندوق د اجرائیوي کمیټې د تائید په صورت کې بیا له افغانستان سره د مرستې ژمنه وشوه. □

اشارې سره وویل چې د پیسو نړیوال صندوق له دې ارزونې وروسته بیا خپل فعالیتونه د یوه کال لپاره وغځول او په همدې بنسټ یې له افغان حکومت سره ۶.۲ میلیونه ډالرو مرستې ژمنه وکړه. ښاغلي قیومي زیاته کړه چې د خوشۍ ځای دی چې افغانستان د وچکالۍ او له امنیتي ستونزو سره سره وکولای شول چې اصلاحي پروګرامونه او ژمنې په بریالۍ توګه پلي کړي.

د یادونې وړ ده چې د پیسو نړیوال صندوق څلورم پړاو ارزونه کې د ملي عوایدو راټولیدل، د ملي بودیجې په ترتیب اصلاحات، د مالي ثبات ساتنه، اقتصادي وده، د تورم نرخ کنټرول، د هېواد د اسعارو زیرمه، له فساد سره مبارزه او د هېواد د مالي نظام د ټینګښت

نرخ مبادله افغانی، موضوع گفتمان د افغانستان بانک با جامعه اکادمیک افغانستان

کابل، ۱۰ قوس ۱۳۹۷ - د افغانستان بانک گفتمانی را در زمینه ثبات نرخ مبادله افغانی با چند تن از اساتید محترم جامعه اکادمیک برگزار کرد.

هدف از راه اندازی این برنامه را بحث و تبادل نظر روی نرخ مبادله افغانی در مقابل سایر ارزها بخصوص دالر امریکایی و سایر موارد مرتبط به این بحث، تشکیل می داد.

محترم خلیل صدیق رئیس گل د افغانستان بانک با ایراد سخنان افتتاحیه، در زمینه برنامه های د افغانستان بانک برای ثبات و حفظ ارزش افغانی ابراز نظر نموده و از استادان اشتراک کننده در این بحث خواست تا آنها با تشریک تجارب و

اندوخته های علمی شان بانک را در طرح پالیسی ها جامع، کارا، مؤثر و با درنظر داشت مقتضیات و شرایط افغانستان یاری رسانند.

در ادامه این برنامه، محترم نائب خان جمال آمر عمومی سیاست پولی ضمن اشاره به وظایف اساسی بانک از جمله سیاست های پولی، در زمینه برنامه ریزی ثبات نرخ افغانی در کوتاه مدت، متوسط المدت و دراز مدت معلومات ارائه کرده و جوانب ذیدخل در این عرصه را واضح ساخت.

متعاقباً، اساتید محترم رشته اقتصاد نظریات مفید خویش را با مقامات د افغانستان بانک پیرامون موضوع شریک ساخته و

بحث تبادل نظر نمودند که مورد استقبال هیئت رهبری بانک قرار گرفته و از نظریات نیک شان قدردانی بعمل آمد.

باید یاد آور شد که در این برنامه بر علاوه محترم خلیل صدیق رئیس گل د افغانستان بانک و محترم واحد الله نوشیر معاون اول د افغانستان بانک، محترم داکتر سیف الدین سیحون و ذبیح الله مدبر از پوهنتون کابل، محترم داکتر خیبر خیشکی و احمد سینا سباوون از پوهنتون کاردان، محترم محمد امیر نوری و داکتر محمد توکلی از پوهنتون ابن سینا، نجیب الله ارشد و محمد احسان عرفانی از پوهنتون کاتب و شماری از آمرین و معاونین شعبات ذیدخل د افغانستان بانک نیز اشتراک ورزیده بودند. ■

"د استازي له لارې بانکدارۍ" په اړه لمرنۍ مشورتي غونډه جوړه شوه

کابل، ۱۳۹۷ د ليندۍ ۷ نيټه - د افغانستان بانک د لومړي مرستيال ښاغلي واحد الله نوشير تر مشرۍ لاندې د استازي له لارې د بانکدارۍ مشورتي غونډه جوړه شوه. په دې غونډه کې د افغانستان بانک لومړي مرستيال ښاغلي واحد الله نوشير وويل چې دا مهال د نړۍ په بېلابېلو هېوادونو کې بانکونه د خپل خدمتونو يو برخه د استازي له لارې عرضه کوي. دا کار د دې لامل کيږي چې هغه سيمې کوم چې د بانکونو تر پوښښ لاندې نه دي بانکې خدمتونه عرضه شي. ورپسې د مالي خدمتونو د پراختيا عمومي آمر ښاغلي مير احمد شکيب د استازي له لارې د بانکدارۍ په هکله وضاحت ورکړل او وويل چې نن ورځ د نړۍ په بېلا بېلو هېوادونو کې د استازي له لارې بانکدارۍ د پراختيا په حال کې ده. دا کار د بانکونو د عملياتي لگښتونو د راکمولو، مالي خدمتونو ته د عامه لاسرسۍ د زياتولو، په هغو سيمو کې

چې د بانکونو نمايندگۍ نشته، د بانکي خدمتونو وړاندې کول او هم د رسمي مالي خدمتونو ته د کارولو فرهنگ تقويه کولو په برخه کې ډير اهميت لري. نوموړي زياته کړه چې د استازي له لارې په بانکدارۍ کې، بانکونه خپل ځينې خدمتونه لکه په بانکې حساب کې د پېسو اچول، د بانکي حساب نه د پېسو اخيستل، د پېسو ليږد راليرد، د حساباتو د پرانيستلو فرمايشونه، ډېټ کارت، کريډټ کارت، د بانکې صورت حساب د لنډو معلوماتو تر لاسه کول او ځيني نورو خدمتونه په غير مستقيمه توگه د تشبثاتو له لارې لکه پوسته خانې، د بيمې شرکتونو د نمايندگيو له لارې، مغازې، درملتونونه او د سياحتي شرکتونو د نمايندگيو له لارې عرضه کوي. له همدې امله د دې خدمتونو د عرضې لگښت راکميږي او په هغو سيمو کې چې بانکي خدمتونه محدود دي، مالي خدمتونو ته د خلکو لاسرسۍ زياتيږي. □

شبکه های اجتماعی وسایل بهتر ارتباط بین بانکها و مشتریان

شبکه های اجتماعی شیوه های ارتباطی جهان را تغییر می دهند. در حال حاضر، در سر تا سر جهان از هر ۱۰ شخص، ۴ شخص در صفحات شبکه های اجتماعی، فعال می باشند. امروز اگر بانک ها از کانال شبکه های اجتماعی جهت جلب مشتریان استفاده نمی نمایند، فرصتی را از دست می دهند که شاید با استفاده از آن می توانستند روابط فعلی خویش را با مشتریان استحکام بخشند و یا هم هزاران مشتری جدید را جذب نمایند. بعضی از کارشناسان پیش بینی می نمایند که طی پنج سال آینده، به منظور برقرار نمودن ارتباطات با بانک، مشتریان از شبکه های اجتماعی بطور منبع اولیه استفاده خواهند نمود.

باید یادآور شد که فعال بودن در شبکه های اجتماعی تنها به معنی پست کردن محتویات عمومی در فیسبوک، لینکدین، یوتیوب یا وی چت نمی باشد. بلکه بانک های موفق به عنوان یک ابزار مؤثر می توانند از طریق آن با مشتریان خود وصل شده، معلوماتی را در خور آنها بدهند که

نه تنها باعث تشویق و ترغیب خود مشتری شده، بلکه آنها را وا میدارد تا آنرا با دیگران نیز شریک ساخته و در نتیجه به شمار مشتریان بانک افزوده خواهد شد. با این حال، نمی توان از نقش کارمندان بخش ارتباطات در بروزردهی اطلاعات و چگونگی برقراری روابط با مشتریان چشم پوشی کرد. نیروی بشری به عنوان بخش مهم استراتژی شبکه های اجتماعی باید از اهمیت خاص برخوردار بوده و زمینه آموزش های لازم در جهت مصونیت اطلاعات و بروزردهی آن از طریق شبکه های اجتماعی برای آنها فراهم شود.

هر چند، جانیتهکاران نیز می توانند از شبکه های اجتماعی برای اهداف و مقاصد خویش سوء استفاده نمایند، که شامل ساختن حساب های جعلی و استفاده از تکنیک ایجاد صفحات تقلبی به منظور جمع آوری معلومات شخصی کاربران می باشد، اما از طریق فراهم آوری برنامه های آموزشی برای کارکنان در خصوص اینکه چگونه بتوانند از شبکه های اجتماعی بگونه مصون استفاده نمایند، ما را در

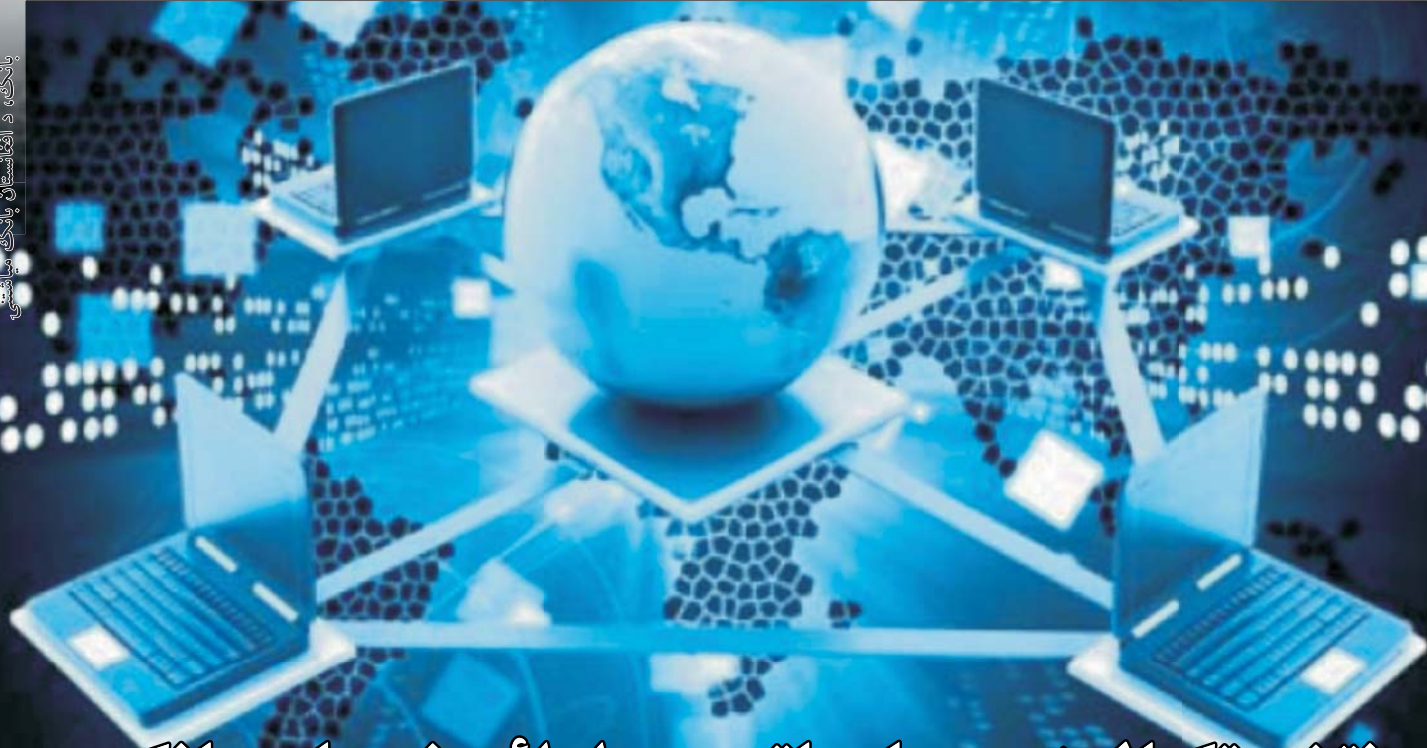
جلوگیری از حمله های سایبری کمک خواهد نمود.

در این میان خبر خوش این است که اخیراً بعضی شرکت های خلاق که تابع کنگوری "ریگنیک" (تکنالوژی تنظیم شده می شوند، در جستجوی ایجاد راه های حل برای نظارت و ثبت فعالیت های شبکه های اجتماعی می باشند، این امر بانک ها را از مصونیت فعالیت های شان در شبکه های اجتماعی اطمینان خاطر داده و نیز مانع فعالیت های سوء از جانب افراد جنایتکار خواهد شد.

استفاده از شبکه های اجتماعی اکنون فراتر از ارتباطات، بازاریابی و فروشات رشد نموده است. زمان آن فرا رسیده است تا بانک ها به هر آنچه را که شبکه های اجتماعی ارائه می کنند، با دقت کامل مورد غور و بررسی قرار داده و با استفاده از آن به منفعت دوامدار و مؤثر دست یازند. ▣

برگردان: سید نور حسین میرزاد

منبع: THE BANKER April 2017

نقش تکنالوژی معلوماتی در ارائه خدمات بانکی

صدیقه علوی
تحلیلگر ارتباطات آمریت عمومی
توسعه خدمات مالی

در حال حاضر، بانکداری الکترونیکی در جهان به یک بحث تخصصی و در عین حال، بسیار پیچیده تبدیل شده است و تطبیق آن با سیاست های تجاری و اقتصادی کشورهای مختلف نیاز به تحقیق و برنامه ریزی دقیق دارد.

بانک ها به عنوان نهادهای اقتصادی که وظیفه ارائه خدمات پولی و مالی را بعهده دارند با بهره گیری از تکنالوژی معلوماتی از یک سو میتوانند هزینه خود را کاهش داده و موجب سودآوری به خود و ذینفعان شان گردند و از جانب دیگر موجب رضایت مشتریان خود شوند. در بانکداری الکترونیکی نیاز به یک دولت الکترونیکی نیز است و دولت الکترونیک یکی از ضرورت های جهان امروزی

یکی از مهمترین پدیده های به وجود آمده در ارائه خدمات بانکی نوین، تغییر و تحول در شیوه های سنتی بانکداری می باشد که به شیوه الکترونیکی و مُدرن شکل گرفته است.

در سال ۱۹۹۴ میلادی هنگامیکه قابلیت های تجاری اینترنت علاوه بر جنبه های علمی و تحقیقاتی اش تبارز کرد، مؤسسات تجاری و بانک ها در کشورهای پیشرفته اولین نهادهایی بودند که تلاش جدی خود را برای استفاده هرچه بیشتر از این جریان بکار انداخته که محصول تلاش آنها بانکداری الکترونیکی امروزی است. سپس به سرعت مشخص شد که اینترنت بستر مناسبی برای انواع فعالیت های بانکداری و اقتصادی به شمار میرود.

است که بسیاری از کشورها به دنبال ایجاد آن هستند.

دولت الکترونیکی یعنی دولتی که تکنالوژی معلوماتی و ارتباطی در همه ادارات و نهادهایش جهت ارائه و عرضه خدمات و اطلاعات به صورت شبانه روزی در کمترین زمان، با کمترین هزینه

و بالا ترين کيفيت به شهروندان، بخش های تجاری و توليدي و ساير مشتریان قابل دسترس باشد، به گونه ايکه آنها از طريق سيستم های کمپيوتري بتوانند با دولت ارتباط برقرار کنند.

اهميت بانکداری الکترونيکی

با تکیه بر فلسفه بازاریابی، مهمترین مزیت بانکداری الکترونيکی افزایش سطح رضایت مشتریان بانکها بوده که در نتیجه سبب ارتقای سطح اعتماد و ایجاد رابطه اثربخش و بلند مدت میان بانک و مشتری میگردد. با توجه به اینکه، اگر بانکها بخواهند سطح رضایت استفاده کننده گان خدمات مالی الکترونيکی را افزایش دهند، باید به درک و دانایی آنان در مورد کيفيت خدمات و پایداری آن در طول زمان توجه نمایند.

یکی از ویژه گی های بانکداری الکترونيکی؛ عرضه خدمات بانکی از طریق انترنت و تلفون همراه است و در آن موقعیت فزیکي بانک یا مشتری اهمیتی ندارد. عدم وابستگی بانکداری الکترونيکی به موقعیت فزیکي عرضه کننده و استفاده کننده خدمات مالی علاوه بر اینکه هزینه عملیاتی بانکها از

نقطه نظر نقاط دسترسی مثل نماینده گی ها کاهش می یابد، باعث میگردد تا بیشتر مردم به خدمات مالی در نقاط مختلف دسترسی یابند.

تعدادی از فواید دیگر بانکداری الکترونيکی را جلوگیری از ضیاع وقت شهروندان و ایستادن در صف های طولانی، پیشگیری از تهدیدات و به خطر افتادن سلامت جسمی و روانی شهروندان هنگام مراجعه به نماینده گی های بانکی و کمک به کاهش آلودگی هوا بخاطر عدم استفاده وسایط نقلیه تشکیل میدهد.

چالش های بانکداری الکترونيکی

در حال حاضر بانک های کشور در راستای پیاده سازی بانکداری الکترونيکی دچار یک سلسله مشکلات و چالش ها اند که میتوان به برخی از آنها چنین اشاره کرد:

۱. نا کافی بودن زیرساخت های لازم از جمله سخت افزار و نرم افزار های بانکداری الکترونيکی

۲. پائین بودن ظرفیت استفاده و عملی سازی برنامه ها و نرم افزارهای پیشرفته بانکداری الکترونيکی

۳. به روز نبودن سیستم ها و نرم افزارهای

مورد استفاده بانک های کشور

۴. پائین بودن سطح دانش مالی استفاده کننده گان خدمات مالی در مورد بانکداری از طریق موبایل و انترنت

و از جانب دیگر، نبود پوشش فراگیر شبکه های مخابراتی در کشور، ناکافی بودن عرضه خدمات مالی برای مشتریان بصورت شبانه روزی، حتی در شهرهای کشور، ناکافی بودن نماینده گی های عرضه کننده خدمات پول الکترونيکی (Mobile Money) که بتواند قابل دسترس برای همه شهروندان کشور باشد، نیز از چالش های عمده سد راه بانکداری الکترونيکی در کشور محسوب میگردند.

شناسایی عوامل مؤثر بر گرایش مشتریان در استفاده از خدمات بانکداری الکترونيکی

از آنجا که سطح دانش مالی مشتریان بانکها و نهادهای مالی در استفاده از خدمات بانکداری الکترونيکی پائین است، بنابراین بانکها نه تنها در قسمت گسترش نماینده گی ها و تنوع خدمات شان توجه داشته باشند، بلکه در حصه افزایش سطح آگاهی و دانش مالی مشتریان و متقاضیان

تحليل و نظارت بر اطلاعات و معلومات مالي و نیز طرح پالیسی های معقول و متناسب با شرایط کشور را مساعد میسازد. از جانب دیگر، رضایت مشتریان سکتور مالی که یکی از اهداف اولیه دولت میباشد، از طریق بانکداری الکترونیکی امکان پذیر است، زیرا با استفاده از خدمات بانکداری الکترونیکی مشتریان به این باور میرسند که استفاده از چنین خدمات نه تنها سهولت های هرچه بیشتر را در زندگی شان فراهم میسازد، بلکه کارایی آنان را نیز تقویت می بخشد. □

منابع

1. <http://www.bultannnews.com/>

2. http://www.edbi.org/news_emoney.htm بررسی

وضعیت بانکداری الکترونیکی

<https://hdaneshjoo.com/product/28978> بررسی عوامل اثر

گذار بر شناسایی خدمات جدید

بانکداری الکترونیک

4. Global Financial Development Report, ۲۰۱۴

گرفته شود تا با توسعه این سیستم ها و افزایش آگاهی مشتریان، تمایل به استفاده از خدمات بانکداری الکترونیکی در آن ها بیشتر شود. حملات سایبری به عنوان یکی از تهدید های جدی سیستم های بانکی شناخته می شود. طبق آمار، تا کنون سیستم های اطلاعاتی بیش از ۱۰۰ بانک در ۳۰ کشور جهان توسط هکرها مورد حمله قرار گرفته اند.

نتیجه گیری

به طور کل تکنالوژی معلوماتی نقش خیلی ارزنده و حیاتی در بانکداری الکترونیکی دارد. استفاده از بانکداری الکترونیکی بدلیل مزیت های که در فوق ذکر شد، بدون شک سبب توسعه خدمات مالی (Financial Inclusion) در کشور میگردد. همچنین بانکداری الکترونیکی برای نهاد های مالی و بانک ها زمینه عرضه خدمات مالی از طریق چینل های رسمی که طی آن هزینه ها کاهش یافته و شفافیت در معاملات بوجود می آید، را مهیا می نماید. از سوی دیگر، بانکداری الکترونیکی گام بسیار مهم در راستای تغییر اقتصاد پولی به اقتصاد الکترونیکی بوده و برای دولت زمینه جمع آوری،

خدمات شان نیز توجه جدی نمایند، زیرا به هر اندازه که میزان دانش مالی مشتریان بالا باشد، به همان اندازه تمایل آنها به استفاده از خدمات بانکی الکترونیکی بیشتر خواهد شد. در کنار موارد فوق، بانک ها و نهاد های مالی که خدمات مالی الکترونیکی را عرضه مینمایند، باید موارد ذیل را نیز در دستور کار شان قرار دهند:

• ساده سازی طراحی وب سایت خدمات بانکداری اینترنتی

• ساده سازی و کوتاه کردن میکانیزم های بانکی

• نمایش خدمات مالی الکترونیکی به صورت آسان از طریق اینترنت

۱. برگزاری برنامه های تبلیغاتی و نمایشگاه های معلوماتی جهت آشنایی مردم با ابزارها و خدمات بانکداری الکترونیکی و دریافت نظرات آنها

• سرعت بخشیدن عرضه خدمات مالی و بانکی الکترونیکی با استفاده از شیوه های مدرن روز جهت جلوگیری از ضیاع وقت مشتریان

• همچنان بحث امنیت سایبری در برابر هرگونه سوء استفاده اینترنتی در نظر

د افغانیو کارول په ورځنیو معاملو کې د ملي اقتصاد د پیاوړتیا سبب کیږي

تاج محمد تمکین
د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصادپوه

دا کار د هېواد اقتدار، او همدا شان ویاړ لپاره اړین او مهم گڼل کیږي. له یاده دې پاتې نه وي چې د سیمې په کچه زمونږ د افغانیو ارزښت او ثبات اوس هم د نورو هېوادونو د پیسې په پرتله نسبتاً غښتلی او قوي دی.

د افغانیو په کارولو سره د پیسو هغه معیار ثابتیږي چې ښه پیسه هغه پیسه ده چې د یو هېواد د ټولو خلکو لپاره عمومي قبولیت ولري، نو که چېرې افغانی سل سلنه په چلښت کې راشي، مونږ وایو چې د پیسو هغه صفت پرې صدق کوي، د خلکو د اعتماد سره سره پرې د یوې قوي او ښې پیسې د صفت ارزښت هم اضافه کېږي او زمونږ پولي واحد به د هېواد په ټولو ساحو کې د ټولو لپاره د قبول وړ وي.

افغانی، د افغانستان ویاړ دی او په نړۍ کې زمونږ د هېواد د ملي پیسې په توګه یې خلک پیژني، نو په همدې اساس زمونږ د ټولو مسئولیت دی چې د افغانیو کارول په خپل ځان لازمي کړو. □

د جریان او چلښت ساحه زیاتیري په هماغه اندازه زمونږ د ملي اقتصاد پیاوړتیا لپاره مثر او ګټور ثابتیږي. که په ساده کلمو یې ووايو نو هر څومره چې زمونږ د پیسو د چلښت ساحه پراخه شي په هماغه اندازه د پولي سیاست اغیزې په دغه ساحه کې زیاتیري. همدا شان د افغانی په کارولو سره د هغه په داخلي او بهرني ارزښت کې هم زیاتوالی راځي، نو که افغانی بانکونه سل سلنه په هېواد کې د چلښت ساحه ونیسي، نو له امله به یې د اجناسو په وړاندې داخلي ارزښت هم ثبات مومي او که په علمي لحاظ ووايو نو د پیسو د خرید قوت ورسره پیاوړی کیږي، ځکه خلک په خپلې افغانی زیات اعتماد پیدا کوي. همدا شان د نورو اسعارو په وړاندې یې هم ارزښت زیاتیري یعنې بهرنی ارزښت د افغانیو هم قوي کیږي او د بهرنیو اسعارو په وړاندې یې د تنزیل نوسان کمیریږي.

د افغانیو د کارولو سره زمونږ ملي هویت هم تثبیتیري، ځکه هغه څه چې د کاغذ په مخ وي هغه د عمل ډګر ته راوځي، په کاغذونو او قوانینو کې افغانی د هېواد ملي پولی واحد معرفي شوی، نو هر څومره چې د افغانیو د چلښت ساحه زیات وي په هماغه اندازه زمونږ د هېواد د حریم د پېژندګلوي غښتلتیا په کې څرګندیږي، که مونږ ټول سل سلنه افغانان د ټولو ولایتونو او ولسوالیو په شمول په خپلو معاملاتو کې افغانی وکاروو نو مانا یې دا چې مونږ د خپل حریم پولي حفاظت کړی دی او

زمونږ پولي واحد زمونږ هویت دی. افغانی د افغانستان بانک د قانون د ۳۳ مادې پر بنسټ زمونږ ملي پولي واحد دی. په دې معنی چې زمونږ د هېواد د ټولو اتباعو، ادارو او سازمانونو لپاره افغانی د پولي ملي واحد په توګه پیژندل کېږي. په هر هېواد کې خلک او سوداګر اړ دي چې پیر او پلور په خپل ملي پولي واحد سره ترسره کړي او دا د ټولو ګټه او شریک مسئولیت دی. هر هغه څوک چې په ورځنیو معاملاتو کې د ملي پولي واحد یا افغانی څخه کار اخلي، خپل ملي پولي واحد ته درناوی کوي او همدا شان خپل مسئولیت تر سره کوي، ځکه افغانی نه یوازې دا چې زمونږ پیسه ده، بلکې زمونږ لپاره د ویاړ او اقتدار نښه او زمونږ پېژندګلوی ده، نو په همدې اساس افغانان دا مسئولیت محسوسوي او خپل معاملات د افغانیو سره ترسره کوي. سره له دې چې ځینې ستونزې به د ترویج په اړه شتون لري او په ځینو سیمو کې لا اوس هم یو شمیر خلک په خپلو معاملاتو کې افغانی نه کاروي او په ځای یې بهرني اسعار کاروي، خو د وخت په تیریدو سره افغانان خپل مسئولیت درک کوي او د خپل ملي اقتصاد د پیاوړتیا لپاره هڅه کوي چې په خپلو ورځنیو معاملو کې د خپل ملي پولي واحد څخه کار واخلي.

د افغانیو د کارولو یوه ګټه دا ده چې مونږ په هېواد کې خپل پولي واحد کاروو او هغه بهرني اسعار چې په جریان کې ول، هغه له منځه وځي، څومره چې زمونږ خپل پولي واحد

انرژی آفتابی و بادی؛ بهترین گزینه تولید برق برای کشورهای فقیر

جهان انکشاف یافته در صدد آن است که چگونه انرژی ارزان، آسان و کم تکلیف را تولید کند و به همین منظور توانسته است که انرژی آفتابی و بادی را کشف و وسیعاً مورد استفاده قرار دهد. برای کشورهای کمتر انکشاف یافته چون افغانستان دستیابی به انرژی آبی مانند بندهای بزرگ دشوار ثابت شده است، اما انرژی آفتابی و بادی به دلایل مختلف بسیار مفید و راحت تمام میشود که یکی از عوامل آن فراوانی نور آفتاب و بادهای مناسب می باشد. نبود یا کمبود انرژی برق در افغانستان یکی از عوامل محدودیت سرمایه گذاری ها و شرکت های تولیدی شمرده می شود. از جمله فواید قابل ذکر انرژی خورشیدی و بادی اینست که اندکترین زیان را به محیط زیست و هوا وارد نمی کند.

آب و هوای افغانستان برای استفاده انرژی تجدیدپذیر کاملاً مطلوب خوانده شده و سرمایه گذاری درین عرصه به مراتب سودمند تمام می شود. طبق اطلاعات مرکز بین المللی انرژی قابل تجدید، افغانستان ۳۰۰ روز آفتابی در سال دارد که بر این اساس میتوان در هر ده متر مربع یک کیلووات انرژی آفتابی تولید کرد. همچنان گزارش ها از وزارت انرژی و آب افغانستان میسراند که تا سال ۲۰۲۰

میلادی در حدود ۲۰۰ میگاووات انرژی را از منابع انرژی قابل تجدید، تولید شود. اعمار بندهای بزرگ آبی به دلیل بودجه هنگفت و همچنان منازعات با همسایه ها روی آب باعث شده که گزینه انرژی تجدیدپذیر بیشتر از هر زمان مورد ملاحظه قرار بگیرد. در حال حاضر، صنعت انرژی آفتابی و بادی یکی از مساعدترین زمینه ها برای سرمایه گذاری های خارجی و داخلی در کشور می باشد که از یک سو بخاطر ضرورت شدید و از سوی دیگر به نسبت کمبود تأسیسات انرژی خورشیدی، انتخاب دقیق پنداشته می شود. از حدود هزار میگاووات برق مورد نیاز، ۵۶۰ میگاووات آن از کشورهای ایران، تاجکستان، ترکمنستان و ازبکستان وارد شده و تنها ۳۴۰ میگاووات در داخل تولید می شود.

در حال حاضر، مراکش، چین و هند بزرگترین ساحات تحت پوشش صفحات انرژی خورشیدی را در اختیار دارند که هر یک نزدیک به هزار میگاووات برق تولید می کنند.

بزرگترین تولید کننده انرژی بادی هند به نام موپندل یاد می شود که در تامل نادو قرار دارد و با استفاده از ۳۰۰۰ توربین های بادی و بادهای موسمی انرژی به ظرفیت ۱۵۰۰ میگاووات را تولید می کند که ۲۰

درصد ضرورت انرژی این کشور را مرفوع می سازد.

بزرگترین مرکز تولید انرژی آفتابی و بادی افغانستان اخیراً در ولایت هرات به بهره برداری سپرده شد که ظرفیت تولید ۵۰۰ کیلووات برق را دارد. در همین حال، دومین بزرگترین پارک تولید انرژی تجدیدپذیر در قندهار تأسیس گردیده که ظرفیت تولید ۱۰ میگاووات انرژی را دارد. نازل بودن قیمت صفحات انرژی آفتابی سبب شده که هر خانواده تا حد توان از نور آفتاب به اندازه روشن ساختن خانه، چارج موبایل و حتی تلویزیون ها استفاده کنند. در صورتی که همانند مراکز تولید انرژی هرات و قندهار در سایر ولایات و ولسوالی ها نیز تأسیسات ایجاد شود، استفاده از انرژی برق برای مردم بسیار ارزان تمام می شود.

در نتیجه می توان گفت که در صورت ایجاد تأسیسات انرژی آفتابی و بادی در کشور از پرداخت مصارف گزاف برای برق وارداتی که به میلیون ها دالر میرسد به کشورهای صادر کننده برق جلوگیری و از عواید تولید برق و از اسعاری که به آن پرداخت می شود در بخش های کلان اقتصادی بخصوص سیاست پولی استفاده

ممد کرد. □

مسعود ودان

هڅه وکړو تر څو ټولنيز ژوند زموږ

د مالي ناخوالو سبب نه شي

عبدالغفور سهيل
د عمليات بازار د عمومي آمریت
د پانګونې مدیر

د خپل ټولنيز ژوندانه له کبله پوروي شوي دي، سبب يې دا دی چې خپل مالي حالات يې له ملګرو څخه پټ ساتلي. ډېر کسان د خپلو پيسو په باره کې خبرې کول له ملګرو سره په اکثر حالاتو کې عيب يا خپل کمزورتيا بولي، له دې ډاره چې ګواکي ملګري به يې مال داره وي او د دې د پيسو کمه کچه به د دې شخصيت ته زيان ورسوي. خو داسې نه ده، هر کله چې د اعدادو په مورد کې خبرې کوو نو ملګري مو هم خپل مالي حالت ته پاملرنه کوي او خپل مالي حالت له مونږ سره برابر بولي. حتی هغه ملګري چې مالي کچه يې زمونږ

سوکالي او د روابطو د ساتولو په موخه خورا زياد پوروي شوي دي. داسې بيلګې شته چې افراد په ځانګړي ډول افغانان د ملګرو د زياتوالي او د سوکالي لپاره له سختو مالي مشکلاتو او ناخوالو څخه سر ټکوي، آن دا چې د ملګرو سوکالي سبب کرځي، ترڅو ځينې افراد خپل با ارزښته توکي له لاسه ورکړي او د مالي منابعو د کمښت له کبله د کورنۍ تاوتریخوالي سره مخ شي. دا ټول مسايل په خپله په شخص پوري اړوند دي، نو شخص په خپله بايد داسې ملګري او ټولنيز روابط غوره کړي، ترڅو هم خپل کورنۍ ژوندانه ته او هم خپل مالي حالت ته زيان ونه رسوي. د ټولنيز ژوند د برابرولو په برخه کې (Balancing Social Life) خورا ډيرې څيړنې شوې او دغه لاندینۍ لارې يې په ډاګه کړې، تر څو افراد وکولای شي خپل ټولنيز ژوند داسې برابر کړي چې د هغوی مالي چارې زيانمنې نه شي:

۱. خپل مالي حالات ملګرو ته څرګند کړئ او له هغوی يې پټ مه ساتئ
څيړنې څرګندوي چې ۷۰ سلنه افراد چې

ټولنيز ژوند ته پاملرنه په نړۍ کې د خورا ډير ارزښت څخه برخمنه ده. په غربي نړۍ کې اکثراً ټولنيز ژوندانه ته ډيره پاملرنه نه کيږي. البته دا د حکومتونو ستونزه نه ده، بلکې د وګړو ستونزه ده چې هغوی نه غواړي تر څو پراخ روابط او زيات ملګري ولري، او تر زياتې کچې افراد په غربي نړۍ کې د راکړۍ ورکړۍ او مسلکي ژوند په لټه کې دی. له بلې خوا، اسلامي نړۍ په پراخه کچه د وګړو په ټولنيزو روابطو او راکړو ورکړو ولاړه ده. دا ځکه چې د اسلامي ارزښتونو بنياد د مسلمانانو په هر اړخيزه روابطو ولاړ دی. په افغانستان کې هم دا مسئله د خورا ډير ارزښت درلودونکي ده. افغانان هم په رسمي او هم په غير رسمي ژوندانه کې ټولنيز رابطو ته ډير ارزښت ورکوي او د ډيرو ملګرو غوښتونکي دي، خو بايد په ياد ولرو چې ټولنيز ژوند ته پاملرنه او د زياد ملګرو پالنه هم يوې خاصې پانګې ته اړتيا لري او هم په ځينو حالاتو کې ډير لګښت لري. څيړنې ښيي چې نږدې ۴۰ سلنه افراد په نړۍ کې د خپلو ملګرو د

(اوسط) ده. که ستاسې ملگري د خپل مالي کاميابي په لټه کې وي، تاسې به هم په خپلو مالي چارو کې کاميابه ياست، خو که ستاسې ملگري خپلې پيسې او دارايي په ناخواله توگه بربادوي، نو دا حالت ستاسې هم دی، تاسې به هم له همدې ملگرو سره په يوه کيشتي کې روان ياست.

په خورا معلوماتو او څيړنې سره هغه کسان غوره کې چې تاسې د ژوند زيات وخت ورسره تيروي. "کوم ملگري چې په پوهنتون کې په هره ميلمستيا کې له تا سره وو، کيدای شي چې هغه ستا د يو مسلکي او ښه ژوند ملگري نه وي." □

سرچينې:

1. [https://www.discover.com/online-](https://www.discover.com/online-banking/banking-topics/how-to-have-a-social-life-on-a-budget)

[banking/banking-topics/how-to-have-a-](https://www.discover.com/online-banking/banking-topics/how-to-have-a-social-life-on-a-budget)

[/social-life-on-a-budget](https://www.discover.com/online-banking/banking-topics/how-to-have-a-social-life-on-a-budget)

2. [https://www.ft.com/search?](https://www.ft.com/search?q=Personal%20life%20finance&concept=67ad3178-01ca-47bd-bac2-c097941f00df&concept=b8e37e24-2cba-4561-810e-93143579352f&sort=relevance&expandRefinements=true)

[q=Personal%20life%](https://www.ft.com/search?q=Personal%20life%20finance&concept=67ad3178-01ca-47bd-bac2-c097941f00df&concept=b8e37e24-2cba-4561-810e-93143579352f&sort=relevance&expandRefinements=true)

[20finance&concept=67ad3178-01ca-](https://www.ft.com/search?q=Personal%20life%20finance&concept=67ad3178-01ca-47bd-bac2-c097941f00df&concept=b8e37e24-2cba-4561-810e-93143579352f&sort=relevance&expandRefinements=true)

[47bd-bac2-](https://www.ft.com/search?q=Personal%20life%20finance&concept=67ad3178-01ca-47bd-bac2-c097941f00df&concept=b8e37e24-2cba-4561-810e-93143579352f&sort=relevance&expandRefinements=true)

[c097941f00df&concept=b8e37e24-2cba](https://www.ft.com/search?q=Personal%20life%20finance&concept=67ad3178-01ca-47bd-bac2-c097941f00df&concept=b8e37e24-2cba-4561-810e-93143579352f&sort=relevance&expandRefinements=true)

[-4561-810e-](https://www.ft.com/search?q=Personal%20life%20finance&concept=67ad3178-01ca-47bd-bac2-c097941f00df&concept=b8e37e24-2cba-4561-810e-93143579352f&sort=relevance&expandRefinements=true)

[93143579352f&sort=relevance&expand](https://www.ft.com/search?q=Personal%20life%20finance&concept=67ad3178-01ca-47bd-bac2-c097941f00df&concept=b8e37e24-2cba-4561-810e-93143579352f&sort=relevance&expandRefinements=true)

[Refinements=true](https://www.ft.com/search?q=Personal%20life%20finance&concept=67ad3178-01ca-47bd-bac2-c097941f00df&concept=b8e37e24-2cba-4561-810e-93143579352f&sort=relevance&expandRefinements=true)

۳. خپلو اهدافو ته د قيمته (با ارزښته) ټولنيزو مصارفو په سر لمری توب ورکړی

که تاسې نه غواړی چې خپل نا خواله مالی حالت ملگروو ته بيان کړئ، او يا هم ستاسې ملگري د داسې عاداتو خاوندان اووسي چې هميشه لوړو مصارفو ته لمری توب ورکوي. نو په داسې حالاتو کې ستاسې اميدونه برباد نه دی، د حل لاره يی شته. "هميشه خپلو اهدافو ته لمری توب ورکړی". په دې معنی چې خپل يوه کمه برخه ټولنيز ژوند د خپلو اهدافو د لاسته راوړو په خاطر قربانی کړئ. يعنی هغه پيسې چې مو د ملگروو سوکالي يا هم د هغوی سره د مصارفو په برخه اخيستلو کې ساتلی وی، يوه اندازه د دغو پيسو په خپلو اهدافو ولگوي چې لاره يې آسانه ده. تاسې کولای شئ چې د ملگروو د پوښتنی په ځواب کې ووايست چې "يو بل مهم کار دی، چې بايد پيسی می په هغه بندي کړم، ستا خبره هم ښه ده، خو زه به حالاتو ته په کتو ستاسی په وړاندیز هم غور وکړم".

۴. تاسی يو له هغو کسانو ياست چی

خپل ډير وخت ورسره تيروی

تاسې منځنی شميره (اوسط) د هغه پنځو کسانو ياست چې خپل زيات وخت ورسره تيروی. او ستاسې دارايي هم د دغو پنځو کسانو د داراييو منځنی

څخه لوړه ده زمونږ د مالی حالاتو په پوهيدو سره هيڅکله هم نه غواړی د خپل ژوندانه پراخ مصارف زمونږ له مالی سرچينو څخه پوره کړی. او هيڅکله هم نه غواړی تر څو زمونږ د مالی حالت په پوهيدو سره سره مونږ ته مالی زيان ورسوی. نو په یاد ولری، دا چې هميشه د خپلو پيسو او مالی توان کچه له خپلو ملگروو سره لمری شریک کړئ.

۲. هميشه د مصارفو لپاره دوهم پلان

(Alternative Plan) ولری

که ده يوه توکی قيمت (ارزښت) کم وي، نو دا په دې معنی نه ده چې هغه توکی به د خوښې وړ نه وی. په زياتو حالاتو کې چې کله ملگري سره راټوليري نو يوه توکی ته ټول گوته نيسي او ټول په همدې هڅه کې وي چې هغه توکی راوينسي. کيدای شی چې د هغه توکی قيمت تر خپلی پيماني زيات هم وي، خو د دوهم پلان په درلودلو سره مونږ کولای شو چې د دوهم توکی چې هم په قيمت (ارزښت) کې تر لمری توکی ټيټ وي او هم برابره گټه له لمری توکی سره وی را ونيسو. په کمې هڅې سره مونږ کولای شو چې داسې دوهم پلان د توکو د رانيو لپاره برابر کړو چې له يوی خوا هر کس ته په يوه ټولنه کې د رانيولو وړ وی او له بلې خوا ښه ارزښت ولري.

جلسه ای غرض بهبود دسترسی به قرضه در سکتور زراعت برگزار گردید

جلسه ای جهت بهبود دسترسی به قرضه در سکتور زراعت، تحت ریاست محترم واحد الله نوشیر معاون اول د افغانستان بانک و اشتراک معین وزارت زراعت و روسای ادارت ذیربط دولتی و غیر دولتی در د افغانستان بانک برگزار گردید.

در این مجلس روی پلان عمل تسهیل بخش دسترسی به قرضه در سکتور زراعت که در تحقیق "منشور تشبثات زراعتی" که توسط بانک جهانی صورت گرفته است، با نهاد های ذیدخل بحث صورت گرفت.

ذیدخل تلاش دارد تا با هماهنگی و تشریک مساعی نهاد های مربوطه پلان متذکره را تطبیق نماید.

در مجلس متذکره همه نهاد های ذیدخل نظریات شان را پیرامون فعالیت های مندرج پلان عمل متذکره شریک ساخته و در تطبیق آن آمادگی خویش را ابراز داشتند. □

قرار است تا بخش دسترسی به قرضه منشور متذکره در چارچوب استراتیژی ملی توسعه خدمات مالی که د افغانستان بانک رهبری تدوین و تطبیق آن را همراه با نهاد های ذیدخل دولتی و غیر دولتی به عهده دارد، جا داده شده و از سال ۲۰۱۹ تطبیق آن آغاز گردد.

د افغانستان بانک با به بحث گرفتن پلان عمل مربوطه با نهاد

د افغانستان بانکداری او مالي انستیتیوت مدیره پلاوي غونډه

کال لپاره په تخمینی بودجې خبرې وکړې.

ښاغلي پسرلي زیاته کړه چې د انستیتیوت له ټولو کلنیو لگښتونو څخه یې کابو ۷۰ سلنه لگښتونه د انستیتیوت له خپلو عوایدو تمویلیري، حال داچې تېر کال د دې لگښتونو ۵۸ سلنه یې د انستیتیوت بودجې څخه تمویلیدل.

اوس مهال د بانکداری او مالي انستیتیوت اوه نړیوال لنډ مهالي او اوږد مهالي سرتیفیکیتونه لري چې د مالي وړتیا لوړونې او همدا راز د بانکداری د پرمختګ لپاره خورا مهم دي.

د یادونې وړ ده چې په دې غونډه کې د ملي بانک مشر جاوید وفا او د انستیتیوت د مدیره پلاوي غړي ښاغلي بهرام برزین هم ګډون کړی وو. □

کابل، د ۱۳۹۷ کال د لیندۍ میاشت ۱۱ مه - د افغانستان بانکداری او مالي انستیتیوت د مدیره پلاوي غونډه، د افغانستان بانک د لومړي مرستیال او د AIBF مدیره پلاوي مشر ښاغلي واحد الله نوشیر تر مشرۍ لاندې جوړه شوه. په غونډه کې د AIBF انستیتیوت مشر لطف الحق نور پسرلي، لومړی د انستیتیوت د ترسره شویو کړنو او د لاسته راوړنو په اړه راپور وړاندې کړ.

په همدې حال کې د افغانستان بانک لومړي مرستیال او د افغانستان بانکداری او مالي انستیتیوت مدیره پلاوي مشر ښاغلي واحد الله نوشیر د مالي او بانکداری د پیاوړتیا او پرمختګ، د کړنو د ګړندیوالي او د وړتیا د لوړوالي په اړه لازمي لارښوونې وکړې.

د غونډې په ترڅ کې ښاغلي لطف الحق نور پسرلي د انستیتیوت پر بودیجې، تشکیل، داخلي تفتیش، تعلیمي ستراتیژیک پلان او راتلونکې

د افغانستان بانک لومړي مرستیال د شهزاده سرای د صرافانو د ټولنې له غړو سره لیدنه وکړه

خدمتونو وړاندې کوونکي د افغانستان مالي او پولې نظام د پیاوړتیا او پرمختګونو لپاره لارې چارې هواروي او د افغانستان بانک یې هم له قانوني کړنو څخه ملاتړ کوي.

په دې پروګرام کې د صرافانو د ټولنې استازو هم خپلې وړاندیزونه وړاندې کړل او هیله یې وکړه چې په شته مقررې کې ځینې تعدیلات رامنځته شي، خو صرافان هم په آسانه توګه خپلې مالي معاملې ترسره کړي.

د صرافانو مقررې، صرافانو ته د جواز ورکولو شرایط، د مالي شرکتونو جوړول، د صرافانو ثبتول او د صرافانو له خوا د مالي معاملاتو په اړه راپور ورکول رانغاړي او هر هغه مالي معامله چې له یو میلیون افغانیو څخه لوړه وي باید د پیسو د ترلاسه کولو سرچینې یې په ډاګه شي. □

۱۳۹۷ کال، د لیندۍ په ۱۱ مه - د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر د صرافانو د غوښتنو او همدا ډول د صرافانو له خوا د افغانستان بانک ته د راپور ورکونې د بهیر په اړه له صرافانو سره ولیدل. د غونډې په ترڅ کې د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر، لومړی د صرافانو غوښتنې واوریدې او زیاته کړه چې د صرافانو د کړنو د تنظیم مقررې چې د صرافانو غوښتنې په پام کې نیول شوي، خو د صرافانو له کړنو څخه د تروریزم د تمویل او تورو پیسو د وینځلو په اړه ګټه پورته نشي.

ښاغلي نوشیر زیاته کړه چې د افغانستان بانک هڅه کوي چې ټولې مالي معاملې باید له خوندیتوب څخه برخمنې وي او هیڅ ډول معامله هم د تورو پیسو د سپینولو لامل ونه ګرځي، ځکه صرافان او پولې

د افغانستان بانک دویم مرستیال د اوو زونونو له آمرینو سره غونډه وکړه

د یادونې وړ ده چې په دې غونډه کې د افغانستان بانک د دویم مرستیال سربېره د اوو زونونو آمرینو او د بشري سرچینو لوی آمر ګلپون کړی وو. □

د ۱۳۹۷ کال د لړم ۳۰ مه - د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحيمي د افغانستان بانک د اوو زونونو آمرینو سره نوبتي غونډه وکړه.

په دې غونډه کې لومړی د اوو زونونو د آمرینو ستونزې او غوښتنې واوریدل شوې او د چارو د پرمختګ او ښې همغږۍ په موخه د افغانستان بانک د دویم مرستیال له خوا ورته لازمي لارښوونې وشوې.

ښاغلي محمد قسیم رحيمي زیاته کړه چې د افغانستان بانک موخه د روابطو پرځای ضوابطو ته لومړیتوب ورکول، روڼوالی او د تشکیلاتي جوړښت د ښه تنظیم لپاره د استعداد لرونکو او په لوړو زده کړو د سمبال وګړو په دندو ګمارل دي او د همدې لپاره د افغانستان بانک د یوه ځواکمن مدیریت د رامنځته کولو لپاره هڅه کوي چې د آزادو سیالیو او آزموینو له لارې ګمارنه ترسره کړي.

د افغانستان بانک په ختيځ زون کې د افغانۍ د دودولو په اړه د عامه پوهاوۍ پروگرام جوړ شو

په ورته وخت کې د سيد جمال الدين ليسي استادان او زده کوونکي ژمنه وکړه چې د خپلې په ورځنيو راکړو ورکړو کې افغانۍ چې زمونږ د ټولو افغانانو د ملي هويت نښه دی، وکاروي. د دی پروگرام د لارې اچونې په ترڅ کې د زده کوونو د هڅوونې په موخه د افغانو د ترويج په پيغامونو ښکلي شوې د ښوونځيو بکسې، د کوچنيانو لپاره معلوماتي کتابونه، کتابچې، د هېواد نقشې، ضرب زباني، د کوچنيانو رسالې، خط کشونه، قلمونه وويشل شوي. □

د افغانستان بانک د افغانۍ د دودولو او ښه ساتلو بهير په دوام کې دا ځل په ختيځ زون کې د عامه پوهاوۍ پروگرام په لاره واچول. د ختيځ زون آمر ښاغلي احمد زی توحيد يار د دی پروگرام په ترڅ کې چې د خپوې ولسوالۍ د سيد جمال الدين په ليسه کې په لاره اچول شوې وه د افغانۍ د کارولو اهميت او په کورني معاملو کې د بهرنيو اسعارو د کارولو د زيانونو او د افغانۍ د ساتلو څرنگوالي په اړه خبرې وکړې او وويل چې استادان د ټولنه مهمه برخه ده او له هغوي نه غوښتنه وکړه چې د افغانۍ د دودولو په بهير کې چې يوه ملي پروسه ده د افغانستان بانک سره مرسته وکړي.

د افغانستان بانک مشرتابه پلاوی د کارکوونکو پر ښې همغږۍ ټينگار کوي

ښاغلي محمد قسيم رحيمي په دې ناسته کې وويل چې د افغانستان بانک مشرتابه پلاوی هڅه کوي د چارو د پرمختيا، سمون او پر وخت بشپړيدو لپاره کارکوونکو ته هر ډول اسانتياوې برابرې کړي. د يادونې وړ ده چې په دې غونډه د افغانستان بانک د دويم مرستيال سربېره د ترانسپورټ د برخې د کارکوونکو په گډون د خدمتونو د لوی آمریت آمر او يوشمېر نورو کارکوونکو گډون کړی وو. □

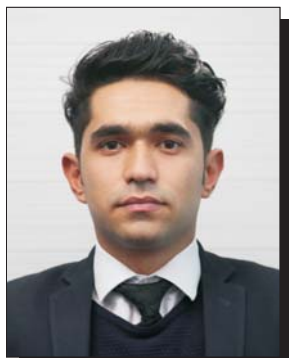
د ۱۳۹۷ کال د لړم د مياشتې ۲۷ مه - د افغانستان بانک دويم مرستيال ښاغلي محمد قسيم رحيمي د خدمتونو لوی آمریت له کارکوونکو سره وکتل. د دې ليدو کاتو موخه د خدماتي کارمندانو تشويق، د چارو چټکتيا او د افغانستان بانک د پرمختگ لپاره کارکوونکو ته لازمي لارښوونې په گوته شوې وې.

د سرطان ناروغۍ د مخنيوي او کنټرول په اړه د عامه پوهاوي پروگرام

بې توکو څخه ځان ساتنه گڼل کيږي. که څه هم په تيرو کلونو کې په افغانستان کې د روغتيايي په برخه کې يو لړ کارونه شوي دي، خو لا هم افغانې ميرمنې له ډول ډول نارغيو، معلوليتونو او مړينو څخه زوريري، کله چې يوه مور له منځه ځي، دهغې ماشومان خپل ستر ملاتړ کوونکي له لاسه ورکوي او په پايله کې يې ټولنه زيان ويني. د يادونې وړ ده چې د سرطان ناروغۍ سره د مبارزې د بنسټ په وينا ۹۰ سلنه د سرطان ناروغۍ چې په لومړنيو پړاونو کې معلومه شي د درملنې وړ ده، خو د نارينه او په ځانگړي توگه د ښځينه وو له خوا کمه پاملرنه د دې لامل کيږي چې د سرطان ناروغۍ وژونکې شي. □

د ۱۳۹۷ کال د ليندۍ د مياشتې ۴ مه - د افغانستان بانک ښځينه کارکوونکو لپاره د سرطان ناروغۍ سره د مبارزې بنسټ له خوا د سرطان د مخنيوي او کنټرول په اړه د عامه پوهاوي کمپاين په لاره واچول شو. دغونډې په پيل کې له سرطان ناروغۍ سره د مبارزې بنسټ مسئول ډاکټر جاويد ساپي د بېلابېلو سرطانې ناروغيو په اړه معلومات وړاندې کړل او د مخنيوي په موخه يې له ټولو گډوډوالو څخه غوښتنه وکړه که چيرې په خپلو سينو يا وجود کې کوم ډول تغييرات ويني ژر تر ژره روغتيايي مرکز او يا هم ډاکټر ته مراجعه وکړي. هغه څيزونه چې کولای شي د سرطان د ناروغۍ په مخنيوي کې اغيزمن وي د ترکاري او حېوالتو څخه گټه اخيستل، سپورت او له نشه

راه لاجورد و اهمیت آن برای اقتصاد افغانستان

احمد میلاد غوثی
آفیسر خطرات مالی، آمریت عمومی اداره خطرات

مستقیم یا غیر مستقیم تأثیراتی مثبتی را بر اقتصاد کشورها وارد نموده و در رشد تولید ناخالص داخلی و افزایش درآمد های اسعاری نقش بسزایی را ایفاء می نماید. کاهش هزینه حمل و نقل باعث کاهش هزینه عرضه کالای تولیدی به بازارهای مصرفی شده و نقش زیادی در رقابت و گسترش سایر بخش های اقتصاد از جمله صنعت، تجارت و نهایتاً در اقتصاد ملی بازی خواهد کرد.

از لحاظ جغرافیایی، افغانستان پُل اتصال کشورهای آسیای جنوبی به آسیای مرکزی و شرق میانه به حساب می رود. بناءً اتصال افغانستان به خطوط بین المللی راه آهن کشورهای آسیای مرکزی؛ زمینه اشتغال، تجارت و رونق اقتصادی را برای مردم منطقه فراهم ساخته می تواند. کشورهای آسیایی هم اکنون با فرصت های تجاری و امکانات دو و یا چند جانبه با یکدیگر، می توانند از آن بیشتر استفاده نموده و زمینه داد و ستد با کشورهای اروپایی، خاور دور و امریکا را نیز برای خویش فراهم بسازند.

راه لاجورد، راه تاریخی است که حدود دو هزار سال قبل لاجورد بدخشان از این مسیر به اروپا منتقل می شد و دلیل نامگذاری این مسیر به "راه لاجورد" نیز

در تبیین علل و عوامل توسعه همکاری در میان کشورها نظریه های مختلفی مطرح شده است. یکی از نظریه هایی که به این موضوع می پردازد، همگرایی منطقوی است که اساساً از تجربه های جوامع اروپایی نشأت گرفته است.

حکومت افغانستان طی سال های اخیر مصمم بر آن شده تا برای جلوگیری از تبعات منفی موقعیت جیوپولیتیکش، اهمیت و جایگاه جیواکونومیکش را به منطقه و جهان معرفی کند و در این راستا تلاش هایی را به راه انداخته است؛ زیرا تجربه جهان معاصر نشان داده است که روابط اقتصادی پیوندهای عاطفی و اجتماعی ملت ها را تغییر داده و این پیوندها بر روابط سیاسی کشورها نیز اثر گذار می باشد.

با در نظر داشت موضوع فوق در اینجا به این بحث می پردازیم که راه لاجورد یا پروژه لاجورد من حیث یک دهلیز اقتصادی چه تأثیری بر اقتصاد کشور دارد؟

راه لاجورد زمینه های سرمایه گذاری، فراهم آوری اشتغال و افزایش تولیدات را میسر ساخته و برای رشد و توسعه اقتصادی کشور مهم و ارزنده می باشد. فعالیت های ترانزیتی چه به صورت

همین بوده است. بنابر این، احیای آن برای افغانستان از اهمیت زیادی برخوردار می باشد. احیای راه لاجورد از لحاظ تاریخی اهمیت نمادین برای افغانستان دارد و جایگاه این کشور را در تجارت بین المللی در سده ها و دوره های گذشته تثبیت می نماید.

قابل تذکر است که موافقت نامه پنج جانبه راه لاجورد در حاشیه هفتمین کنفرانس همکاری های اقتصادی منطقوی در باره افغانستان (ریکا RECA) به تاریخ ۲۴ عقرب ۱۳۹۶، در شهر عشق آباد ترکمنستان به امضاء رسید. این راه از افغانستان آغاز، بعد به بندر ترکمن باشی ترکمنستان، سپس از مسیر شهر باکوی آذربایجان به منطقه ی تفلیس گرجستان «

وصل شده و از تفلیس نیز به طرف قارس ترکیه رسیده و از آنجا به استانبول و بعد به اروپا وصل می‌شود. این مسیر هر چند یک مسیر طولانی است، اما از لحاظ اقتصادی اهمیت زیادی برای افغانستان دارد.

قبل بر این، افغانستان از طریق بندر گوادر کراچی پاکستان و بندر چابهار ایران به آب‌های آزاد جهان وصل بوده، اما از لحاظ سیاسی این دو راه برای افغانستان هزینه‌های زیادی در پی داشته است. این مشکل باعث شده که افغانستان در رقابت‌های منطقه‌ای همواره در مقابل دو کشور همسایه ایران و پاکستان که مسیر افغانستان به آب‌های آزاد است، کوتاه بیاید که کشور ما از گذشته‌های دور تا اکنون از این لحاظ آسیب پذیر بوده است. کشورهای همسایه همواره از این مسئله به عنوان ابزار سیاسی علیه افغانستان استفاده کرده و هر از گاهی مشکلاتی را به وجود آورده اند. مسدود کردن راه‌ها از سوی سایر کشورها، بخصوص کشورهای همسایه تجاری، باعث بروز یک سلسله مشکلات اقتصادی در مقاطع مختلف تاریخی در افغانستان شده است.

به نظر می‌رسد که این طرح در راستای سیاست‌های اقتصادی دولت افغانستان در بسیج سازی کشورهای همسایه مخصوصاً

کشورهای حوزه قفقاز و بالکان برای ایجاد همگرایی اقتصادی منطقه‌ای شکل گرفته است. این مباحث در حالی مطرح می‌شود که موقعیت جغرافیایی افغانستان به عنوان چهار راه منطقه آسیای میانه، کشورهای دیگر را به سمت ایجاد روابط اقتصادی با کابل سوق می‌دهد. یکی از این کشورها ترکمنستان است که با وجود ذخایر گسترده نفتی و گازی، میتواند از طریق افغانستان، برای منابع خود بازار و مشتری داشته باشد. ترانزیت کالا از مسیر ترکمنستان، آذربایجان، گرجستان و ترکیه از طریق جاده و خط آهن، مناسب ترین راه تجارت میان افغانستان، آسیای میانه، قفقاز، بالکان و اروپای مرکزی بوده و راه ارتباطی بین آسیای جنوبی با کشورهای اروپایی است.

همکاری‌های تجارت ترانزیتی و ترانسپورتهای راه لاجورد میان افغانستان، ترکمنستان، آذربایجان، گرجستان و ترکیه به منظور کاهش موانع ترانزیتی و تجارتی و توسعه عملیات مشترک گمرکی بین کشورهای فوق الذکر، من حیث راه بدیل ترانزیتی برای دسترسی به بنادر بحری و در جهت کاهش وابستگی افغانستان به کشورهای همسایه، فوق العاده مهم خواهد بود.

در نتیجه میتوان گفت که برای کشوری

مثل افغانستان برای بهره برداری اعظمی از موقعیت جیوپولیتیکی آن و همچنان بخاطر تثبیت یک جایگاه مقتدر در منطقه تطبیق چنین پروژه‌ها یک امر حیاتی بشمار می‌رود، اما از جانب دیگر چالش‌های سیاسی - امنیتی فرا راه این پروژه نیز قابل نگرانی بوده و مستلزم برنامه ریزی‌های فراگیر و اقدامات لازم در این زمینه می‌باشد. ■

منابع:

1. Balassa, Bela The Theory of Economic Integration, Routledge; 1 edition (September 30, 2012)
<http://www.acci.org.af/da/articles/890-n.html>
2. <https://8am.af/x8am/1396/12/01/afghanistan-and-regional-integration/>
3. http://www.bbc.com/persian/afghanistan/2013/08/130807_k05_afghan_transport
4. <https://da.azadiradio.com/a/26711172.html>

گمرک الکترونیک و تأثیرات مثبت آن بر تجارت

احمدضیا رفیقی
تیم لیدرتادیات داخلی آمریت تادیات

گمرک الکترونیکی عبارت از بکارگیری سیستم های الکترونیکی در ادارات گمرکی، جهت تأمین و رفع نیازهای اداری و خدماتی و استفاده از سهولت ها و مزایا برای شرکت کننده گان در تجارت، حمل و نقل بین المللی و افزایش رقابت تجاری از طریق ترخیص سریع کالاها، افزایش درآمد و محافظت مرزها از قاچاق کالا می باشد.

الکترونیک سازی اطلاعات، گمرک ها را در تحقق اهداف قبلاً تذکر داده شده کمک کرده و استفاده از تکنالوژی میتواند گمرک و خدمات گمرکی را به نحو شگرفی متحول سازد و در راه توسعه امور تجارت، بسیاری از قید و بندهای گذشته را حذف و شیوه های نوین را جایگزین روش های سنتی نماید.

تجارت بین المللی طبعاً شامل واردات و صادرات اجناس و کالاها بوده که راه

حصول ارز از یک کشور به کشور دیگر نیز می باشد. بدون تردید، توسعه و گسترش واردات و صادرات در جهان امروز و در شرایط که هر کشور تلاش میکند تا سهم بیشتری از بازار جهانی را نصیب خود سازد، کار سهل و آسانی نیست. بدین لحاظ کشورها بیش از گذشته دریافته اند که داشتن سهمی از بازار یک کشور فقط محدود به منافع

مادی و اقتصادی نیست، بلکه تعبیر حضور فرهنگی و سیاسی نیز می باشد. حساسیت و اهمیت واردات و صادرات کالا و خدمات برای کشورها موجب شده است تا این کشورها ابزار و عوامل مؤثر آنرا شناسایی و در جهت توسعه ی واردات و صادرات تلاش نمایند.

خدمات گمرکی از عوامل مؤثر در توسعه ی واردات و صادرات کالاها و خدمات می باشند. در حقیقت تجارت بین

المللی در جهان بدون استفاده از خدمات گمرکی معنی و مفهومی ندارد. گمرک به عنوان یکی از اجزای مهم تجارت خارجی هر کشور، محل تماس، ارتباط و ارائه اطلاعات از جانب عاملین تجارت و مجری قوانین و مقررات و دستورالعمل های صادره در زمینه ی امور واردات و صادرات می باشد. اهمیت نقش گمرک به حدی است که میزان سرعت و کارایی آن بعضی اوقات به عنوان معیاری

»

برای ارزیابی فعالیت های تجارت خارجی هر کشور و یا حتی اقتصاد کلان در نظر گرفته میشود.

گسترش تجارت الکترونیکی در سطح بین المللی به شکل سریع صورت گرفته و مزایای مرتبط با آن به اندازه ای روشن و روز به روز در حال افزایش است که کشورهای در حال توسعه به شدت در استفاده از آن ترغیب شده و هر کدام برنامه های خاصی را برای شروع تجارت الکترونیکی، نهادینه کردن آن و رشد آن انتخاب کرده اند. مزایای مرتبط به استفاده از تجارت الکترونیکی مانند کاهش هزینه ها، افزایش کارایی و بهره وری، استفاده از مقیاس وسیع در تولید، رقابتی شدن بازارها، دسترسی سریع و آسان به اطلاعات مورد نیاز در معاملات، کاهش و حذف محدودیت های بازار، افزایش تعداد عرضه کننده گان کالا و بالا رفتن قدرت انتخاب مصرف کننده گان شده و زمینه افزایش رفاه و استفاده بهینه از منابع و امکانات را فراهم می سازد. این موضوع به قدری مورد توجه قرار گرفته که برخی از کشورهای در حال توسعه مثل تایلند و تایوان استراتژی ملی خود را در قالب

برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی در تجارت الکترونیکی انتخاب کرده اند.

امروز گمرک به عنوان اولین و مهمترین معرجه مقررات تجارت خارجی در کنار سایر عوامل در تجارت بین الملل اعم از بانک، بیمه، مؤسسات حمل و نقل و غیره متأثر از اوضاع و شرایط حاکم بر زنجیره تجارت بین الملل است. عوامل و جریانهای مؤثر بر عملکرد گمرکات، فضایی که گمرکات در آن کار می کنند و سرانجام نحوه رویکرد و تعامل گمرک با این عوامل و شرایط، مسائلی هستند که بررسی محیط عملیاتی را تشکیل می دهند.

با توجه به حجم بالای تجارت و سرعت در معاملات تجاری، گمرکات نیز، ناگزیر متحول گردند؛ زیرا مراجعه کننده گان به گمرک به همان سرعتی که کالاهای خود را خریده و حمل می کنند، توقع دارند تا با همان سرعت هم عملیات ترخیص کالا در سیستم گمرکی پیش برود. کسب و کار الکترونیکی به ادارات گمرک امکان می دهد که به طریقه بهتری نیازهای ذینفعان مشارکت کننده در تجارت و حمل و نقل بین المللی را تأمین کنند. مزایای کسب و کار الکترونیکی ادارات گمرک برای

مشتریان عبارت از بهبود سطح خدمات و دسترسی به اطلاعات و همچنین امکان تأمین نیازهای تجار مورد اعتماد است. مزایای کسب و کار الکترونیکی ادارات گمرک برای اقتصاد ملی مشتمل بر افزایش رقابت تجاری از طریق ترخیص سریع تر کالاها، افزایش درآمد و امنیت و محافظت مرزها می باشد.

در قسمت فواید و مزایای بهره گیری از گمرک الکترونیک میتوان گفت که تکنالوژی با رشد شتابان عرصه های گوناگون زنده گی بشریت را تحت تأثیر قرار داده و باعث تحولات بنیادی در بسیاری از اصول و شیوه های اقتصاد و تجارت شده است. تجارت الکترونیکی (حاصل پیوند میان تجارت و تکنالوژی) به سرعت در حال گسترش است. در همین ارتباط گمرک الکترونیک به عنوان یکی از ارکان مهم تجارت الکترونیکی به طُرق مختلف می تواند ضیاع وقت گمرکی را کاهش دهد یا حتی در برخی موارد برطرف سازد. در معاملات تجارت الکترونیکی کالاهایی که مستلزم تحویل فیزیکی است، ارسال الکترونیکی اسناد مربوط به حمل و نقل و اظهارنامه های

گمرکی برای ادارات گمرک، این امکان را فراهم می سازد که قبل از تخلیه محموله؛ اسناد مربوط به آن جهت ترخیص مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد. بنابراین بدون تأثیر نامطلوب بر اعمال قوانین و مقررات الزام به بازرسی فزینی محموله کاهش یافته؛ مستند سازی الکترونیکی با استفاده از یک ساختار مشترک و با ایجاد ارتباط اینترنتی بین ادارات نظارتی، میتواند فرایند ارسال اطلاعات لازم برای ترخیص را به ورود یکبار اطلاعات تبدیل کند.

در دسترس قرار دادن طور مستقیم قوانین و مقررات گمرکی بطور قابل ملاحظه ای شفافیت در امور گمرکی را افزایش می دهد. مستند سازی الکترونیکی گمرکات امکان از قبل شناسایی کردن محموله غیر قانونی یا متصدی حمل و نقل مشکوک را فراهم آورده و همچنین کمک می کند که نمونه گیری بهتری از کالاها جهت تفتیش صورت گیرد که این به معنی تفتیش فزینی بهتر و تأخیر کمتر برای تجار مورد اعتماد و صرفه جویی در وقت کارکنان است. به کارگیری تکنالوژی در گمرک مزایای زیادی به همراه دارد که

عمده ترین مزایای بکارگیری آن عبارت از نظارت های گمرکی با کارایی بیشتر، ترخیص کالاها با کارایی بیشتر، کاربرد یکسان قوانین گمرکی، جمع آوری بهتر عواید گمرکی، تحلیل بهتر اطلاعات، کیفیت آمار تجارت خارجی و افزایش کیفیت اطلاعات، کاهش زمان تلف شده برای صدور گواهی نامه ها و مجوزها و ترخیص کالا می باشد. خوشبختانه در افغانستان از سال ۱۳۹۴ بدینسو اکثر معاملات کشور نیز با استفاده از سیستم های جدید و الکترونیکی صورت میگیرد که برای تجار و واردکنندگان سهولت های زیادی را بمیان آورده است.

سیستم اسیکودا و سهولت در تجارت

اسیکودا سیستم بین المللی طی مراحل اسناد گمرکی میباشد که تمام طی مراحل تجارت خارجی واردات، صادرات، ترانزیت، گدام داری را تحت پوشش قرار میدهد و در کنار آن امور مربوط به اظهار نامه گمرکی، محاسبه محصول و مالیات را توسط کمپیوتر به سهولت سرعت و دقت انجام میدهد.

مزایای عمده سیستم اسیکودا شامل؛

سرعت، سهولت و دقت بیشتر در امور گمرکی، جلوگیری از فرار عواید، جلوگیری از ضیاع وقت کارمندان و مراجعین گمرک، جلوگیری از جعل تذویر و استفاده جویی، کاهش طی مراحل کاری و اوراق اضافی حین تصفیه اموال در گمرک، ترویج فرهنگ کمپیوتر و تکنالوژی معلوماتی در ادارات دولتی، استفاده از یک اظهارنامه واحد SAD برای تمام طی مراحل محصولات گمرکی، تولید احصائیه و ارقام دقیق تجارتی برای انکشاف تجارت و تولیدات داخلی، ارائه راپور های مالی از تمام گمرکات کشور به مرکز بطور سریع و دقیق، خانه پُری اظهار نامه گمرکی از طریق کمپیوتر و اینترنت و امکان تبادل اطلاعات و ارقام گمرکی با ادارات دولتی و سایر کشور های جهان از طریق کمپیوتر می باشد. ■

منابع:

1. ۲۰ جوزا سال ۱۳۹۴ www.mof.gov.af
2. یکشنبه ۳ جوزا سال ۱۳۹۴

www.afghanistan.shafaqna.com

"راه لاجورد" که تولیدات افغانستان را به اروپا می برد، افتتاح شد

راه ترانزیتی "لاجورد" که تولیدات داخلی افغانستان را از دو گذرگاه "بندر آقینه" در ولایت فاریاب در شمال، و "بندر تورغندی" در ولایت هرات به اروپا می رساند، بتاريخ ۲۲ قوس ۱۳۹۷ در هرات گشایش یافت.

جلالتماب داکتر اشرف غنی، رئیس جمهوری افغانستان در مراسم افتتاح این راه گفت: "امروز یک مانع بزرگ از سر راه هدف ما که یک افغانستان صادراتی و متوصل است، برداشته شد."

او افزود: "باز شدن این راه به معنی بسته شدن راه ها به آسیای جنوبی نیست، بلکه هدف این است که این راه آسیای جنوبی را در قدم دوم به آسیای مرکزی، قفقاز و اروپا وصل کند."

موافقتنامه احیای این میسر تاریخی در نوامبر سال

گذشته در پایان کنفرانس همکاری های اقتصادی منطقه ای (ریکا) در شهر عشق آباد پایتخت ترکمنستان از سوی وزیران خارجه پنج کشور افغانستان، ترکمنستان، آذربایجان، گرجستان و ترکیه امضاء شد.

افغان ها معتقدند که این مسیر، جاده ای تاریخی است که از حدود دو هزار سال قبل برای صادرات لاجورد بدخشان در شمال شرق افغانستان به کشورهای آسیای میانه و اروپا مورد استفاده قرار داشت و به همین دلیل هم "راه لاجورد" نامیده شده است.

پیش از این افغانستان عمدتاً از راه بندر کراچی پاکستان با جهان ترانزیت و تجارت داشت، مسیری که با چالش هایی روبرو بود.

رئیس جمهور غنی در مراسم افتتاح این راه گفت: "هفده سال پیش افغانستان در انزوا بود و ما راه ارتباطی با کسی نداشتیم و سه چهار سال پیش

تهدید می شدیم که اگر این سرحد و آن سرحد را بسته کنیم، نان خوردن نخواهید داشت."

آقای غنی با بیان این که سرمایه گذاری در پروژه راه لاجورد نشان دهنده این است که همسایه های شمالی افغانستان به این کشور اعتماد دارند، افزود: "حالا توپ در میدان سرمایه گذارهای افغانستان است، زمینه مهیا شده است."

مقام های افغان می گویند موافقتنامه لاجورد قاره ای است. آنها بر کاهش زمان و هزینه ترانزیت در این مسیر تاکید کرده اند.

محترم محمد حامد طهماسی، وزیر ترانسپورت/حمل و نقل افغانستان گفت همزمان با گشایش رسمی این مسیر، ۱۸۰ تن محمولات و تولیدات افغانستان از جمله کشمش، تخم تربوز/هندوانه، کنجد و تار ابریشم، در ۹ کامیون و با شماره پلت (پلاک) افغانستان صادر شد.

این محموله ها در چهارچوب سیستم تیر منتقل می شود. استفاده از سیستم تیر می تواند به کاهش زمان و هزینه ترانزیت و افزایش مصونیت کالاها کمک کند.

آقای طهماسی گفت میزان صادرات کالا از مسیر راه لاجورد، در ماه های آینده افزایش خواهد یافت.

راه لاجورد از افغانستان آغاز می شود، به بندر ترکمن باشی در کشور ترکمنستان می رسد و سپس از مسیر شهر باکو در آذربایجان به منطقه تفلیس گرجستان وصل می شود و از تفلیس به طرف قارس در ترکیه می رود. این مسیر از قارس به استانبول و از آنجا تا اروپا ادامه دارد.

دولت افغانستان این مسیر را یکی از کوتاه ترین، مطمئن ترین و ساده ترین راه ها برای افغانستان توصیف کرده است، زیرا از مرز افغانستان تا بندر ترکمنباشی هم جاده و هم خط آهن وجود دارد. باکو نیز از طریق

جاده و خط آهن به قارس و استانبول وصل است.

ارزیابی های دولت افغانستان نشان داده که انتقال اموال از طریق بندر کراچی پاکستان به شهر مرزی جلال آباد در شرق افغانستان حدود ۱۴ روز وقت می گیرد و تنها هزینه انتقال یک کامیون کالا بیشتر از ۵ هزار دالر است. هزینه استفاده از مسیر قزاقستان که ۶ هزار و ۲۰۰ کیلومتر است بیش از ۴ هزار دالر و از مرز تورغندی تا قارس ترکیه (راه لاجورد) دو هزار و ۲۰۰ کیلومتر و اندکی بیشتر سه هزار و ۲۰۰ دالر است.

مالی وزارت وایی د روان مالی کال ۸۰ سلنه بودیجه مصرف کړې د افغانستان مالی وزارت وایی، د روان ۱۳۹۷ مالی کال له ټاکل شوي بودیجې څخه یې ۸۰ سلنه مصرف کړې ده.

مالی وزارت وایی، د روان مالی کال لپاره شاوخوا ۳۷۷ میلیارد افغانی بودیجه ټاکل شوې وه چې څه باندې ۱۱۱ میلیارد افغانی یې پراختیایي بودیجه وه.

مسجدي زیاته کړه: "مونږ اتیا فیصده خپل پراختیایي بودیجه مصرف کړې ده، لا تر اوسه هم د مالی کال تر ختمېدو پورې څه باندې لس ورځې پاتې دي تمه لرو چې د لیندۍ میاشتې تر اخره پورې وکولای شو د غه مصرف تر اتیا سلنې هم لوړ کړو..."

دا په داسې حال کې ده چې د افغان حکومت ادارې د تېرو ۱۸ کلونو راهیسې نه دي توانېدلې چې خپل ټوله مالی بودیجه مصرف کړي چې له امله یې د ولسي جرگې او نورو بنسټونو لخوا تر انتقادونو لاندې راغلي دي. د افغانستان مالی کال د روانې

لیندۍ میاشتې تر ختمېدو پورې پای ته رسېږي. مالی وزارت وایی د راتلونکې ۱۳۹۸ مالی کال لپاره یې هم ۳۹۹ میلیارد افغانی بودیجه ټاکلې چې ۱۲۴ میلیارد افغانی یې پراختیایي او پاته یې عادي بودیجه ده چې د تصویب لپاره ملي شورا ته لېږل شوې ده.

د دغه وزارت ویاند شمروز خان مسجدي وویل چې د راتلونکې مالی کال بودیجه د مشرانو جرگې لخوا تصویب شوې او ولسي جرگې ته لېږل شوې ده.

پر همدې مهال د افغانستان د ولسي جرگې د مالی کمېسیون غړی صادق نیلي زاده وایی له تېرو دوو اوښو را پدېخوا په دغه کمېسیون کې د ۱۳۹۸ کال مالی بودیجه تر څېړنو لاندې ده. ښاغلي نیلي زاده وویل چې د مالی کمېسیون تر څېړنو

وروسته به تر راتلونکو شلو ورځو پورې د ولسي جرگې عمومي بحث ته وړاندې شي. هغه وویل: "اوس بودیجه په مالی کمېسیون کې تر څېړنو لاندې ده، هیله مند یو چې تر راتلونکو شلو ورځو پورې چمتو شي، چې د ولسي جرگې عمومي مجلس ته به د رای گیری لپاره وړاندې شي". مالی وزارت د روان ۱۳۹۷ مالی کال د بودیجې د زیات مصرف لامل په پروژو او تدارکاتي مسایلو کې د دغه وزارت لخوا د اسانتیاو رامنځته کول ښه یي.

دوی وایی، دا چې په تېرو کلونو کې مالی بودیجه کمه مصرفېدل لامل یې د ظرفیت او امنیت نشتوالی، د پروژو سم نه څېړل کېدل د تدارکاتي پروسو پېچلتیا او ځینې نور مسایل په گوته کوي. □

سرچینې:

۱. بی بی سی تاریخ نشر ۲۲ قوس ۱۳۹۷

۲. <https://www.pashtovoa.com/a/afghan-finance-ministry-say-we-spent-80-budget-4692158.html> د نشر نیټه: د ۱۳۹۷ کال د لیندۍ ۱۷

استفاده از صنایع داخلی،

بهبود اقتصاد کشور را به همراه دارد

پیشرفت صنایع و تولیدات داخلی در عصر کنونی یکی از عوامل اساسی توسعه یافتگی کشورها بشمار می‌رود. رشد و توسعه تولیدات داخلی مانند هر پدیده دیگر نقطه آغاز و اتمام دارد که به شکل تدریجی پروسه تکامل را پیموده و فیصدی سهم آن در رشد تولیدات ناخالص داخلی کشورها هویدا می‌گردد.

افغانستان طی ۱۷ سال گذشته برای رسیدن به یک رشد مطلوب اقتصادی، تولیدات داخلی خود را تا حد امکان حمایت نموده است. دولت جمهوری اسلامی افغانستان بعد از سال ۱۳۸۰، کوشیده است تا فرصت‌های خوبی را برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی فراهم سازد.

دولت جمهوری اسلامی افغانستان برای رشد و تقویه هر چه بیشتر سرمایه‌گذاری‌ها در ابعاد گوناگون اقتصادی سعی و تلاش می‌نماید تا تجار و سرمایه‌گذاران و متشبثین افغان در داخل کشور سرمایه‌گذاری خود را توسعه بخشند. در این میان یکی از عمده ترین مسایل که باید به آن توجه بیشتر صورت گیرد، حمایت از

صنایع نو پای داخلی است تا متشبثین و تولید کنندگان داخلی به باور کامل و اطمینان خاطر سرمایه‌گذاری‌ها، تشبثات و فعالیت‌های اقتصادی خود را جهت رشد و توسعه اقتصادی کشور تا حد ممکن و هر چه بیشتر از امروز وسعت بخشند.

حمایت از صنایع داخلی باید یکی از اهداف اولیه دولت جمهوری اسلامی افغانستان باشد. دولت باید محصولات و صنایع نوپای داخلی کشور در مقابل اجناس خارجی را حمایت جدی کرده و در خریداری‌ها به اجناس داخلی کشور اولویت دهد و نظر به اجناس قیمتی و تجملی از تولیدات داخلی استفاده نماید. همچنان با تدویر نمایشگاه‌ها و سایر برنامه‌های تشویقی مردم را در جهت استفاده از تولیدات داخلی تشویق و ترغیب نماید.

رشد و افزایش تولیدات داخلی و سرمایه‌گذاری‌ها در کشور به چنین حمایت‌های معقول نیاز دارد و دولت و سایر ادارات مربوطه باید از آنها حمایت کنند و با راه‌ها و شیوه‌های مختلف، تولید کنندگان صنایع داخلی را تشویق نماید. همه ادارات

دولتی باید در خریداری‌های خود اجناس و کالا‌های داخلی را نظر به اجناس خارجی ترجیح دهند. در قسمت مالیاتی که از تولیدات داخلی اخذ می‌گردد، مالیات کمتری وضع گردد و برعکس بالای کالا‌های خارجی که مشابه آن در داخل کشور تولید می‌شود، مالیات نسبتاً بلند وضع گردد تا سرمایه‌گذاران تشویق و میزان سرمایه‌گذاری‌های خود را توسعه بخشند.

بدین ترتیب با افزایش سرمایه‌گذاری‌ها در کشور زمینه اشتغال و کار و بار برای مردم فراهم می‌شود و در نتیجه ای چنین حمایت‌ها، نه تنها اینکه تولیدات کشور رشد می‌نماید، بلکه از طرف دیگر کشور از وضعیت مصرفی بیرون شده و به سوی خود کفایی اقتصادی و رفاه همگانی سوق خواهد گردید که سر انجام صادرات کشور افزایش یافته و در ارزآوری نیز کمک می‌نماید. ■

مطالعه بازار؛ تأسیس و بهبود تجارت

یکی از مهمترین بخش های مطالعه بازار را پیش بینی بازار تشکیل می دهد. مطالعه بازار امکان فروش محصول دست داشته، کسب سهم بازار، استراتژی های بازار و فروش محصولات را در بازار مورد ارزیابی قرار می دهد.

بدون شک، گردآوری اطلاعات درباره وضعیت بازار، قبل از شروع هر فعالیت، بررسی روند گذشته کسب و کار و مطالعه و پیش-بینی روند تغییرات کوتاه مدت و بلندمدت آن در آینده، عبارت از شرط لازم شروع تأسیس یک اداره اقتصادی موفق است و میتوان گفت که مطالعه بازار با ابزاری که در اختیار صاحبان دستگاه اقتصادی قرار دارد، امر ضروری محسوب می شود.

ارزیابی های بازار معمولاً وابسته به نوع پروژه و طول عمر آن، برای دوره های کوتاه مدت (از یک تا سه سال)، میان مدت (بین چهار تا هفت سال) و دراز مدت (بین سال های پنج تا بیست سال) صورت می گیرد و عوامل مؤثر در پیش

بینی عبارت اند از بودجه، زمان، روش پیش بینی تقاضا، درجه اطمینان و اطلاعات می باشند.

در تحلیل و ارزیابی بازار، در محیطی که پروژه ایجاد می گردد، اطلاعات رول اساسی داشته و بر اساس آن، شرکت ها روند آینده خود را با بهترین حالت بررسی نموده و موفق می گردند. در این بخش عوامل ماهیتی طرح پروژه نظیر کاربرد، کیفیت و ظاهر آن مد نظر بوده و همچنان عوامل محیطی مانند حجم بازار و نرخ رشد، رقبا و عکس العمل آنها در حال و آینده، وضعیت قیمت ها، تولید و تقاضا در حال و آینده و در نهایت کجا و کدام کشور ها بهترین بازار برای محصول می باشند، اهمیت بسزایی دارند.

بررسی ساختار بازار محصول عبارت از تفکیک مناسب بازار، شناخت درست از ابعاد بازار، روش تولید، تکنالوژی موجود، نیروی انسانی متخصص، مواد اولیه، انرژی موجود، تعیین قیمت بر اساس میکانیزم بازار، مصرف تمام شد، منابع عمومی و

اجتماعی و شناخت دقیق از رقیبان اصلی و واکنش احتمالی آنها می باشند.

مصارف تولید عبارت از مصارف کارخانه، مصارف سیستم تولید و مصارف ثابت، مصارف عمومی، متشکل از مصارف اداری، توزیع، بازار یابی و مصارف تحقیق و توسعه هستند و همچنان مصارف عملیاتی، در برگیرنده مصارف مواد خام، کارگر عملیاتی، نظارت از کارخانه و نگهداری از آن می باشند.

بخش عمده دستورالعمل بازاریابی را مرحله پیش از سرمایه گذاری، مرحله سرمایه گذاری و بخش های عملیاتی مانند بررسی سهولت دسترسی به مواد اولیه، بررسی تقاضای آینده محصولات، شناسایی فرصت ها و بازارهای مختلف داخلی و خارجی تشکیل می دهد.

مطالعه بازار، جزء لاینفک تدوین گزارش های امکان سنجی، در پروژه های صنعتی و خدماتی است، این مطالعات به صورت مستقل از بخش های دیگر انجام شده و نتایج، حکایت از آن دارد که آیا در بازار

تقاضایی برای خدمت تعریف شده و یا محصول تولیدی وجود دارد یا خیر؟ زیرا یکی از مهمترین روش های سرمایه گذاران فروش کالا و یا خدمت ارائه شده می باشند و واضح است که اگر محصول یا خدمتی که برای آن سرمایه گذاری می شود، مورد استقبال بازار قرار نگیرد و به فروش نرسد، آن سرمایه گذار بدون شک با شکست رو به رو خواهد شد.

با مطالعه بازار کارشناسی شده و معتبر، می توان تا حد زیادی خطر تطبیق و انجام پروژه را کاهش داد و به بهترین شکل وضعیت بازار را سنجید و از شکست احتمالی جلوگیری نمود. همچنان در زمان مناسب به بازار پاسخ مثبت داد. بناءً سرمایه - گذاران نیازمند مشاوران کار آزموده می باشند تا آنها را از مخاطرات موجود احتمالی و همینطور فرصت های موجود در بازار مطلع سازند.

فعالیت شرکت مشاوره مدیریت خوب اینگونه است که با بررسی وضعیت موجود، تحلیل اطلاعات و ارزیابی یافته ها و آینده فعالیت اقتصادی را پیش بینی کرده، در ضمن راهکارهایی مؤثر را به منظور پیشرفت آن ارائه می دهد که قابل اطمینان بوده و منبعی غنی برای اتخاذ

تصمیم های جدید خواهد بود.

مدیران شرکت های اقتصادی و سرمایه گذاران، با تهیه مطالعه بازار، اطلاعاتی دقیق از مشتریان، رقبا و دیگر عوامل محرک در بازار را بدست می آورند و با شناخت دقیق از وضعیت موجود، فعالیت اقتصادی خود را بهبود می بخشند.

بهره گیری از نتایج این مطالعات می تواند زمینه لازم را به منظور افزایش بهره گیری و ایجاد ایده های نو برای صاحبان کسب و کار و دیگر فعالان اقتصادی فراهم آورد. یک واقعیت مسلم است که انجام مطالعات بازار در هر مرحله از عمر ارگان مالی و یا هر مرحله از عمر محصولات، ویژگی و اهمیت خاص خود را دارد. بناءً بهره جستن از مشاوران کار آزموده و خبره در زمینه تهیه مطالعات بازار، می تواند در پیشبرد اهداف سرمایه گذاری ارزشمند و کارساز باشند.

در نهایت می توان گفت که مطالعه بازار می تواند برای یک شرکت مشخص کند که چه محصولات یا خدمات جدید در بازار سودآور است و برای محصولات و خدماتی که در حال حاضر در دسترس هستند، مشخص می کند که آیا آنها توقعات و نیازهای مشتریان را برآورده می سازند یا نه؟

زمانی که یک تحقیق، بازار را هدایت می کند، از نتایج آن جهت ایجاد کسب و کار جدید و برنامه بازاریابی یا برای ارزیابی موفقیت برنامه فعلی تان استفاده خواهید کرد و این دلیل خوبی است مبنی بر اینکه چرا باید در تحقیقات بازار سوالات درست با شیوه درست و از افراد درست پرسیده شوند. زیرا تحقیق نامناسب می تواند صاحبان یک کسب و کار را به سوی اشتباهات جبران نا شدنی هدایت کند. □

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

۱. <https://da.azadirido.com> - عنوان /

وزارت تجارت و صنایع یک طرح اقتصادی

را ایجاد کرد. سه شنبه ۱۳ قوس ۱۳۹۷

۲. <https://mawdoo3.com> - عنوان /

تعریف السوق / بواسطه محمد ابو خلیف -

آخر تحدث ۱۲.۵. ۲۷ مارس ۲۰۱۷

۳. <https://profile.chatrsun.could> -

عنوان / تحقیقات بازار یا مطالعه بازار

چیست؟ / توسط سید جواد مرتضوی اناری

کرنیزه وده اقتصادي پیاوړتیا رامنځته کوي

بزرگرانو کورني لگښتونه بشپړ کړي او له بل پلوه به پر اقتصادي پرمختګ مثبت اغيز وشيندي.

د دې لپاره چې د افغانستان کرنیز سکتور په پښو ودريري او کرنې برخه وده تضمین کړای شي، په لاندنيو کړنښو تم کيږو چې کولای شي کرنیزې ودې او بیا اقتصادي ودې لپاره لارې چارې هوارې کړي.

د کرنې سکتور ماشیني کول

په افغانستان کې د کرنې سکتور ماشیني کول هغه لاره ده چې کولای شي د افغانستان شاوخوا اتيا سلنې خلک چې په کرنیزه برخه کې لګيا دي او د خپلې کورنۍ عواید هم له دې لارې پیدا کوي، اقتصاد یې پورته او کرنیز سکتور له ودې سره مخ کړي. د یادولو وړ ده چې د کرنې سکتور د افغانستان د کورنیو ناخالصو عوایدو شاوخوا ۲۰ سلنه برخه رانغاړي.

د زعفرانو د کښت ترویج

په افغانستان کې تر ټولو مهم کرنیز توکي غنم دي، خو زعفران او سپینه لوبیا چې له دیارلس څوارلس کلونو راهیسې د

سکتور پر وړاندې ستر خنډونه شمېرل کېږي، خو دا نیمګړتیا په یو سېستم پورې اړه لری چې افغان بزګر یې له نړیوالو مارکېټونو سره نه دي تړلي، که دا سېستمونه ورغول شي، نو ډېر کاري فرصتونه به پیدا شي، ځکه کرنیزه وده د نړیوال ثبات او امنیت کیلي ده.

د افغانستان د کرنې او مالدارۍ وزارت نوې شمېرې ښيي چې ۸۵ سلنه اوسیدونکي یې په کرنیز سکتور کې په کار بوخت دي، خو بیا هم افغانستان هر کال شاوخوا دوه نیم میلیونه ټنه غنم له نورو هېوادونو څخه واردوي. دغه وزارت د بودجې له کمښت څخه سر ټکوي او وایي چې که څه هم د کرنې او مالدارۍ سکتور د افغانستان د نفوس ډیره برخه په کار اچولې ده، خو د ملي بودجې یوازې درې سلنه دغه سکتور ته ځانګړې کېږي. اوس مهال د افغانستان کرنیزه برخه د بزګرانو د ځمکو او کورنیو لګښتونه نشي پوره کولای، د بزګرانو کرنیزو محصولاتو ته باید مارکېټ پیدا شي او کرڼه باید میکانیزه شي، خو دا هڅې له به یوې خوا د

افغانستان یو کرنیز هېواد دی چې نږدې ۸۰ سلنه خلک یې په کرنې او مالدارۍ بوخت دي. د کرنې برخې وده کولای شي د افغانستان اقتصادي پرمختګ ته لاره هواره کړي. په دې وروستیو کلونو کې په افغانستان کې کرنیزه وده د پام وړ ده، خو د کرنیزو محصولاتو د پروسس او نړیوالو بازارونو ته د رسېدلو په برخه کې اوس هم ډېرې ستونزې شته چې حل کولو ته اړتیا لري.

لکه څنګه چې زموږ هېواد د کرنې پر سکتور ولاړ هېواد دی؛ د دې سکتور د سمې ودې او پرمختګ لپاره په لومړي سر کې کرنیز کوپراتیف او بیا د نورو کوپراتیفونو (استهلاکي، تولیدي، د چرګانو فارم، د شاتو د مچيو روزنې، د مالدارۍ وده او ...) دودول یوه اساسي اړتیا ګڼل کیږي.

په همدې بنسټ د کرنیزو محصولاتو موضوع په رښتیا چې زموږ هېواد لپاره ډېره مهمه ده. د کرنیزو تولیداتو په برخه کې نیمګړتیاوې او نړیوالو مارکېټونو ته زموږ د کرنیزو محصولاتو نه رسېدل هغه دوه اساسي ستونزې دي چې د کرنیز

افغانستان د کرنیزو محصولاتو یوه برخه گرځېدلې، د دغه هېواد په دوو مهمو کرنیزو توکو بدل شوي دي.

افغان حکومت هڅه کوي چې د زعفرانو کښت د کوکنارو ځای ونیسي. د دغه بوتي کښت اول وار د افغانستان په هرات ولایت کې پیل شو، خو اوس مهال د هېواد ډیریو ولایتونو کې کرل کېږي چې د کیفیت له پلوه یې د نړۍ لومړۍ ځای خپل کړی دی.

په روان کال کې، بیا د افغانستان په ۳۴ ولایتونو کې د زعفرانو د کښت ترویج پروگرامونه پیل شوي دي او هرکال افغان بزګرو ته په لس هاوو ټنه د زعفرانو پیاز ویشل کېږي.

بن والي

افغانستان د میوو هېواد دی، له همدې کبله د بېلابېلو برخو توپیر لرونکی اقلیم په دغو سیمو کې د بېلابېلو میوو د تولید شونتیا برابروي. د کرنې وزارت ادعا کوي چې په تیرو کلونو کې یې د افغانستان په بیلابیلو برخو کې په ځانګړي توګه د بن والی د ودې لپاره کار کړی او اوس هم دا کار دوام لري. د دغه وزارت د معلوماتو له مخې تر اوسه تر ۱۰۰ زرو زیات د میوو نوي بڼونه د افغانستان په بېلابېلو برخو کې جوړ شوي دي. چارواکي زیاتوي چې پر دې سربېره

د زرونو هغو بڼو د مدرنیزه کولو چاري هم بشپړې شوي دي چې تر دې مخکې په سنتي توګه اداره کیدل.

سرې خونې، بسته بندي او د کرنیزو محصولاتو پروسس

ځیني مېوې په ځینو فصلونو کې خپله بیه له لاسه ورکوي او یا هم لاس رسی ورته له کمښت سره مخ کېږي، دلیل یې هم دا وي چې بزګران د هغوی د ساتلو امکانات نه لري. په دې وروستیو کې د هېواد په بېلابېلو برخو کې سرې خونې جوړې شوي او د دې ترڅنګ د بسته بندۍ او پروسس مرکزونه هم جوړ شوي چې په معیاري توګه د افغانستان میوې بهرنیو هېوادونو ته صادريږي.

د کرنیزو محصولاتو لپاره نړیوال بازار موندنه

په دې وروستیو کې نړیوال بازار موندنې په برخه کې هم له ډیریو هېوادونو سره هوايي دهلیزونه پرانیستل شوي، د لارو د پرانیستو تر ټولنه لاسلیک شوي او د افغانستان تازه میوې د هوا له لارې دغو هېوادونو ته صادريږي چې د افغانستان میوې یې نړیوال بازار کې پلورلو ته وړاندې کړي دي.

د یادونې وړ ده چې په هېواد کې دننه بزګرانو ته د کوپراتیفونو جوړول، د اصلاح شویو تخمونو، کیمیاوي سرې او

کرنیزو درملو په ویش کې ونډه اخېستل، د اوبو سیستم برابروول، د بندونو رغول او بزګرانو ته پور ورکول، کولای شي د کار، پانګونې، د صنعت د مخ پر ودې سکتور لپاره اومه توکي او د تولید شویو توکو لپاره مناسب مارکیټ رامنځته او کرنیز سکتور له ودې او نړیوالو معیارونو سره برابر کړي. ■

حمیدالله فیضي

د ریاست د دفتر د لوی آمریت د عامه پوهاوی مدیر
اخیستنې:

1. <http://documents.worldbank.org/curated/en/680371467994621244/pdf/870980PASHTO0B0Final0Web0April02014.pdf>
2. https://www.bbc.com/pashto/afghani-istan/2010/06/100602_your_voice
3. http://www.bbc.com/persian/afghani-istan/2013/09/130828_k05_ag-projects_role_ag_afghan_economy

مختصری بر نقش مدیریت زمان در پیشبرد امور

محبوب الله شریفی
مدیر خطرات سرمایه گذاری
آمریت عمومی عملیات بازار

وضعیت خاص یک فرد و ویژه گی های مربوطه، مدیریت زمان می تواند تأثیر زیادی بر مولدیت اجراءات در محل کار داشته باشد. این امر نه تنها یک شخص را کارآمدتر خواهد کرد، بلکه به فرد کمک می کند که شرایط مهلت کار را رعایت نموده، کار با کیفیت و بهتر را انجام دهد و افکار خویش را توسعه داده و متوجه گام های بعدی در محیط زنده گی خود باشد.

شیوه های اصلی مدیریت وقت قرار ذیل اند:

تعیین هدف: برای کسب موفقیت در هر کاری باید اهدافی تعیین شوند و در این اقدام باید سطح و زمینه اهداف مشخص گردند.

اهداف باید مشخص، روشن، دقیق، مُدرن، قابل اندازه گیری و تحقق باشند.

تعیین اولویت: در صورت موجودیت اهداف متعدد، باید اولویت ها تعیین گردند. اولویت بندی، مهارت ضروری بوده، اما بسیار دشوار و چالش برانگیز است که در بسیاری از مواقع، شخص را

مدیریت زمان (Time Management) یکی از ضروریات عمده امور رسمی و زنده گی اجتماعی است. زمان (وقت) مهم ترین دارایی است که ما به صورت نقد در اختیار داریم و آنرا هر طوریکه که خواسته باشیم، می توانیم سپری کنیم. مدیریت زمان به خود شخص تعلق دارد که از آن چگونه استفاده می نماید. بعضاً گفته شده که وقت طلا است، اما در حال حاضر ارزش وقت بالاتر و بیشتر از طلا است.

مدیریت زمان یک عنوان بسیار عمومی است که می تواند مجموعه گسترده ای از چالش ها، مهارت ها و مسائل را شامل شود. مدیریت زمان عبارت هماهنگی وظایف و فعالیت ها برای به حداکثر رساندن اثر بخشی تلاش های منحصر به فرد است. اساساً، هدف مدیریت زمان، افراد را قادر می سازد تا در زمان کمتر کار بیشتر انجام دهند. عناصر شامل سازماندهی، پلان گذاری و اولویت بندی وقت برای بهترین استفاده از زمان، در دسترس فرد می باشد. همچنین با توجه به

ترغیب می کند که با استفاده از مدیریت زمان و مهارت های مشابه، ظرفیت و توانمندی خود را افزایش دهد. رعایت اولویت: مدیریت زمان وقتی نتیجه بخش است که همیشه به ترتیب درجات اولویت کار انجام داده شود. یعنی به کارهایی که خیلی مهم و مؤثر اند، اهمیت و ترجیح داده شود. دادن وقت در شروع هر روز برای کارهایی که مطابق پلان صورت میگیرد، نتیجه بهتر خواهد داشت. مدیریت یا تنظیم ارتباطات: وسایل یا ابزار ارتباطات که در دسترس قرار دارد، از

قبیل باز نمودن ایمیل ها و سایر پیام های ضروری در تمام روز یک امر مهم می باشد.

• ایجاد فضای مناسب محل کار: هرگاه یک شخص از نحوه مدیریت فعالیت خویش در محیط کاری اطمینان حاصل کند، میتواند به ایجاد یک فضای مناسب کاری کمک کند.

صرف نظر کردن از کارهای غیر مهم و غیر ضروری یک امر دیگر در مدیریت زمان است.

از جمله فواید مدیریت زمان به چند مورد ذیل می توان اکتفا کرد:

مدیریت زمان رسیدن به اهداف و موفقیت را ممکن می سازد.

مدیریت زمان موجب کاهش استرس شده و این امر موجب بهبود سلامت روحی و جسمی کارکن نیز می شود.

مدیریت زمان کمک می کند با شناسایی کارهای مهم و اولویت ها، برخی از فعالیت ها را حذف کرده و به آنچه پیردازیم که در تطبیق امور و زنده گی واقعاً مهم است.

مدیریت زمان کمک می کند تا از طریق حذف مزاحمت ها و فعالیت های غیر ضروری مدت زمانی را که واقعاً کار مفید

می کنیم، افزایش دهیم.

راه های ایجاد وقت عبارت از زنده کردن وقت تلف شده، انجام کارها به طور همزمان، تنظیم وقت استراحت، عقب انداختن کارهای غیر مهم، قاطعیت و نه گفتن به درخواست های غیرمهم می باشد. نکات مهمی که باید در مدیریت زمان مورد توجه قرار گیرد، شامل تاکید بر اهداف، مشخص و قابل حصول بودن اهداف، نیازمندی برای فعالیت های کوچک جهت نیل به اهداف، هر از گاهی تغییر در اولویت ها، وقفه حین اجرای کارها، اعتماد به نفس، تلف نکردن وقت دیگران، استفاده احسن از لحظات زنده گی، نداشتن انتظار افراطی از دیگران و ایجاد باور در دیگران می باشد.

نتیجه گیری

طوری که در فوق ذکر شد، مدیریت وقت به شخص کمک می کند تا کنترل زمان و زنده گی خود را به دست گیرد. وقت را نمی توان پس انداز کرد و صرف میتوان آن را خرج یا سرمایه گذاری کرد. شناخت ارزش وقت در کشور ما و در تمام امور کاری دولتی و خصوصی زیاد با اهمیت می باشد، زیرا در کشور ما اکثریت مردم برای وقت ارزش قایل

نیستند. نبود مدیریت وقت و ضعف در برنامه ریزی، می تواند مشکلات فراوانی را برای شخص و اداره ایجاد کند، حتی سبب گُندی رشد اقتصادی یک جامعه میگردد. هرگاه به شیوه زنده گی مردم کشور های پیشرفته جهان نظر اندازیم، به خوبی مشاهده می گردد که چگونه وقت شانرا مدیریت می نمایند، ثانیه ها، دقیقه ها و ساعت ها برایشان از اهمیت زیاد برخوردار است. تمام جوانب پیشبرد امور کشور های غربی، از ترانسپورت تا حکومت داری همه و همه وابسته به وقت است و به خوبی از وقت مدیریت مینمایند. آنها با استفاده از مدیریت وقت، نیروی کار شانرا بشکل بهتر در وقت مشخص و مطابق پلان به نفع کشور خود استفاده می نمایند. □

منابع:

1. <https://whatis.techtarget.com/definition/time-management>
2. <http://ijn.iums.ac.ir/article-۱-۲۴۵-fa.pdf>

چگونگی حمایت از مستهلکین

حمایت از مستهلکین و آگاهی در مورد کیفیت مواد و خدمات مورد نیاز شان که از آن راضی و قانع هستند یا خیر؟ یکی از موضوعات عمده در افغانستان محسوب می گردد. پروسه حمایت از مستهلکین عبارت از بلند بردن سطح آگاهی آنها در مورد حقوق شان پیرامون کیفیت و قیمت محصولات و تولیدات کننده گان، وارد کننده گان، عمده فروشان، پرچون فروشان و سایر گروپ های صنعتی و جلوگیری از تولید و توزیع مواد بی کیفیت توسط متشبثین و تجار می باشد.

با در نظر داشت سطح پائین سواد در افغانستان، تنها رسانه ها می توانند که نقش اساسی را در آگاهی حمایت از مستهلکین ایفاء نمایند. موضوع حمایت از مستهلکین از گذشته ها تا امروز به شیوه های گوناگون مطرح بوده و نظریات زیادی هم در این مورد ارائه گردیده است.

در تاریخ معاصر، موضوع حمایت از مستهلکین زمانی مورد توجه مردم قرار گرفت که به تاریخ ۱۵ ماه مارچ ۱۹۶۲ رئیس جمهور امریکا مصوبه قانون حقوق مستهلکین را به کانگریس امریکا ارائه نمود که دربرگیرنده حق انتخاب، حق معلومات، حق مصونیت و سمع شکایات

بود و درین مصوبه حق تعلیم مستهلکین، محیط زیست، حق دسترسی به مسکن، غذا و لباس نیز اضافه گردید. سرانجام اتحادیه های بین المللی مستهلکین در سال ۱۹۸۳، پانزدهم مارچ را به عنوان روز جهانی حمایت از مستهلکین اعلان نمودند. از آن روز به بعد هر سال از این روز در هر گوشه و کنار جهان تجلیل بعمل می آید.

شورای عمومی ملل متحد بخاطر حمایت از مستهلکین به تاریخ ۹ اپریل ۱۹۸۵ رهنمود مشخصی را تصویب نمود و در آن به سرمنشی ملل متحد صلاحیت داد، تا به کشورهای عضو این نهاد تفهیم نماید که این تصویب سازمان ملل را شامل قوانین نافذه کشورهای شان نمایند.

بعدها، این تصویب یا رهنمود به یک چوکات نهایت جامعی برای تحفظ حقوق مستهلکین در بخش های مصونیت جسمی، ترویج منافع اقتصادی و مالی، تضمین مصونیت و کیفیت مواد استهلاکی و ...، مبدل شد. در این سیستم هر شخص باید از عرضه مواد و خدمات مورد نیاز شان راضی باشند.

از سوی دیگر حکومت داری خوب، مستلزم مؤثریت، کفایت، اخلاق، اقتصاد

سالم، شفافیت، حسابداری، صلاحیت و قدرت، معقولیت، بی طرفی و اشتراک شهروندان در کارها بوده و اساس پالیسی حمایت مستهلکین را عملکردهای مناسب و عادلانه تجارتی، کیفیت و مؤثریت عرضه خدمات و ارائه معلومات به مستهلکین در رابطه به کیفیت، مقدار، قدرت، ترکیب و قیمت جنس مورد خرید و خدمات را تشکیل می دهد و بدون شک تطبیق موفقانه و درست قانون و پالیسی حمایت از مستهلکین موجب تقویه حکومت داری خوب و سالم در کشورها می گردد.

اهداف پالیسی رقابت زمانی بر آورده می گردد که تعداد تولید کننده گان زیاد باشد تا از تراکم حاکمیت به دست یک مولد جلوگیری بعمل آید. همچنین پالیسی رقابت مانع ایجاد کارتل (Cartel) و تفاهم بین مولدین روی قیمت ها می گردد. طبق اسناد (UNCTAD)، اهداف عمده و اساسی قانون و پالیسی ملی رقابت عبارت از کنترل یا امحای موافقتنامه ها و تفاهمات میان متشبثین و اتحادیه های شرکت ها و سوء استفاده از موقف و نفوذ شان در مارکیت می باشد که موجب محدودیت دسترسی به مارکیت و یا سد

راه رقابت گردیده و اثرات منفی بر تجارت داخلی و بین المللی از خود بر جا می گذارند.

تطبیق معیارها، متضمن کیفیت مواد و عرضه خدمات بوده و نقش ارزنده ای را در تحفظ حقوق مستهلکین دارد و معیارها می توانند بر مقتضای نیازمندی های تخنیکی و مدیریت وضع گردند.

تجارب در بیشتر کشورها به اثبات رسانیده که وضع معیارها به تنهایی خود نمی تواند کیفیت مواد و عرضه خدمات را معیاری سازد، برای معیاری شدن مواد و عرضه خدمات، ایجاد ادارات به خاطر معیاری سازی مواد و خدمات، تطبیق معیارهای وضع شده و نظارت از تطبیق معیارها طبق موازین وضع شده، ضروری است.

از سوی دیگر، تعلیم یک امر ضروری اجتماعی بوده و موجب پیشرفت و تعالی کشور می گردد. تعلیم افراد جامعه را قادر به انتخاب معقول نموده و به آنها این ظرفیت را می بخشد که میان مواد و یا خدمات با کیفیت و بی کیفیت و یا کم کیفیت فرق نمایند و از استفاده مواد و خدمات بی کیفیت و یا کم کیفیت اجتناب ورزند.

بناءً آگاه سازی مردم از حقوق شان منحیث مستهلکین، حق مسلم آنها بوده و در این زمینه نیاز به کار و عرق ریزی های

زیادی می باشد تا حقوق قانونی آنها در جامعه از هر طریق ممکن توضیح شده و گراف سطح آگاهی مردم از حقوق شان بلند رود.

برای بلند بردن سطح آگاهی مستهلکین از حقوق شان، از طرق مختلف، مانند راه اندازی کمپاین های آگاهی، تهیه و نشر پیام ها از طریق اطلاعات جمعی و رسانه ها و رساندن پیام ها از طریق مساجد، معلمین و متعلمین مکاتب، جامعه مدنی و شبکه های جوانان می توان استفاده نمود.

در این آگاهی ها توجه خاص باید به طبقات آسیب پذیر جامعه مانند زنان، اطفال، متعلمین و محصلین، کارگر و باشندگان روستاها مبذول گردد. در کشور ما تا حال در زمینه حمایت از مستهلکین و آگاه ساختن آنها از حقوق قانونی شان هیچ سعی و تلاشی صورت نگرفته و اکثریت مطلق مردم از حقوق شان منحصراً یک مستهلک کاملاً نا آگاه و بی خبر می باشند.

معلومات در مورد کیفیت، کمیت، قوت، خلوص، معیار و قیمت مواد و خدمات، حق انتخاب مواد و خدمات به قیمت های مناسب، حق سمع شکایت و حفظ منافع مستهلکین توسط مقامات ذی ربط، حق پرداخت غرامت در مقابل دادوستد غیر عادلانه و استثمار مستهلکین و حق تعلیم و آگاهی دادن به مستهلکین حق هر شهروند

ما است.

باید یاد آور شد که مؤثریت و موفقیت فعالیت ها جهت تنویر اذهان مردم و بلند بردن سطح آگاهی شان بخاطر حمایت از مستهلکین مستلزم یک استراتیژی دراز مدت می باشد که بر اصول و تجارب عملی امروز عیار باشد.

بناءً بهتر است تا مراجع و ادارات ذیربط که مسئولیت تطبیق قانون و پالیسی حمایت از مستهلک را به عهده دارند، کوشش نمایند تا این قشر مظلوم همیشه در انتظار تحول و تغییر در زنده گی شان، از مزایای قوانین و ارزش پالیسی های تصویب شده به نفع خود بهره مند شده و به حیات مرفه و سعادت بار، دست یافته و همه مردم بتواند به مثابه یک مستهلک آگاه از همه مزایا و ارزش های حقوقی شان بهره مند شوند. □

منابع:

1. <http://moci.gov.af/fa>

2. www.cpcpd.gov.af

3. <https://daazadiridio.com>

4. / عنوان - قانون حمایت از مستهلکین در

افغانستان ایجاد شد / تاریخ نشر یکشنبه ۴

قوس ۱۳۹۷

پول افغانی نشانه افتخار،
اقتدار و هویت ملی ماست!

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال دوازدېم شماره ۱۳۸، قوس ۱۳۹۷

افغانی، زموږ د ویاړ، اقتدار او ملی
هویت نښه ده!